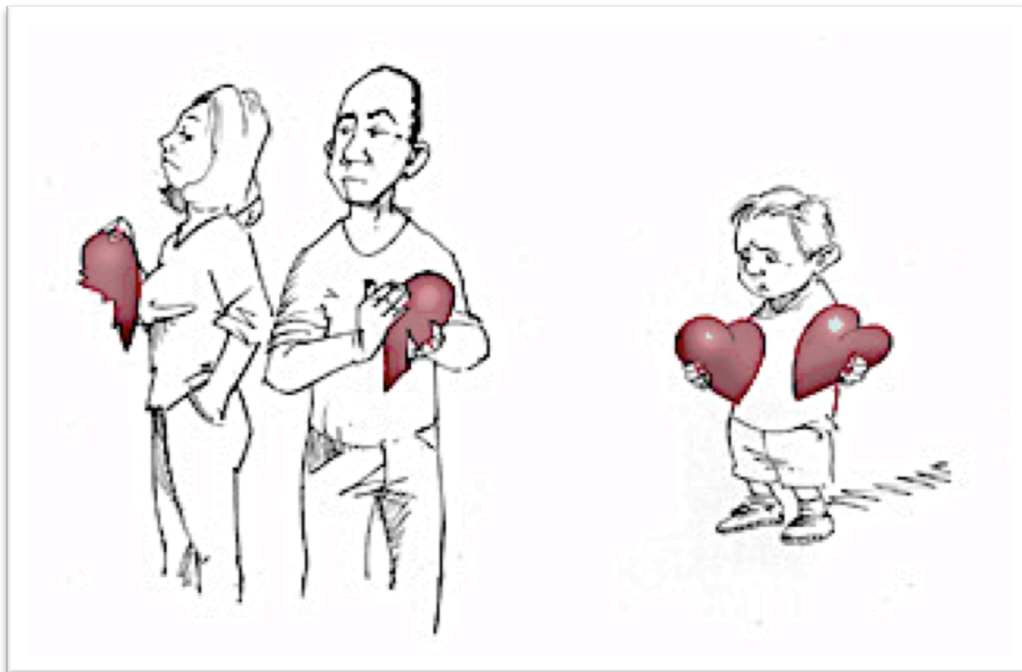

KONFLIKTMÆGLING I FAMILIESAGER

- med fokus på barnets bedste

Kandidatspeciale med vejledning af Åse Gahner Klemmensen

Udarbejdet af Oline Bach

19. maj 2020 - Aalborg Universitet

Abstract

The thesis examines whether the best interest of the child is taken into account in the new family law system and what effect conflict mediation has on the child involved in a divorce case. The thesis looks at the new family law system from April 1, 2019 and examines whether the amended legislation benefits the best interest of the child. By act No. 1711 of December 27, 2018 among other things, a new purpose provision was introduced in §1 of the Parental Responsibility Act. The new family law system consists of the “Familiertshus” and the “Familiertten”, where all the family law cases are handled. In order to ensure a coherent and one-stringent system, the cases are screened and visited so all the families are offered a holistic approach with offers and preventative guidance.

With conflict mediation, the parties themselves have the opportunity to find the best solution in relation to their particular situation. One of the many areas where conflict mediation makes a difference is in the parental responsibility cases, where the issue of the best interest of the child is the focus.

The thesis research question is: “Is the best interest of the child adequately addressed in the new family law system and what impact does it have, when the conflict mediation succeeds with the child?”

The research question is answered through an examination of the rules behind the best interest of the child, a case from the “Familiertshus” and a comparative analysis of the developments that have taken place since the “Statsforvaltning” was replaced with the “Familiertshus”. In addition, the thesis contains an analysis of what effect it will have on the children’s well being and development if the parents jointly find a solution.

Against this background, the thesis argues that the best interest of the child is taken adequately into account in the new family law system, including during the conflict mediations. However, there is room for improvement over case processing times and the legislation on shared residence for three months as it can escalate the parent’s conflict and create challenges for the children.

Indholdsfortegnelse	
Abstract	2
Kapitel 1 - Indledning	5
1.1 Baggrund for valg af emne	5
1.2 Problemformulering	6
1.2 Disposition	6
1.3 Metode	7
1.4 Afgrænsning	8
Kapitel 2 – Grundlæggende begreber i mediation	9
2.1 Den historiske udvikling i Danmark indenfor familiemægling	9
2.2 Den refleksive model	9
2.2.1 Principper	10
2.2.2 Mæglingsprocessen	11
2.2.3 Konflikttrappen	13
Kapitel 3 – Det familieretlige system	14
3.1 Indledning	14
3.2 Det familieretlige system	15
3.3 Familieretlige sager	15
3.4 Screening	15
3.5 Visitation	16
3.6 Familieretshusets arbejde med barnet	16
3.6 Behandling af §5-sager	17
3.8 Behandling af §7-sager	18
3.9 Barnet under sagsbehandlingen	20
3.10 Afslutning af sagen i Familieretshuset	20
3.10.1 Afslutning af en §6-sag	20
3.10.2 Afslutning af en §7-sag	21
3.11 Familierettens afsluttende behandling	21
3.11.1 Retsmægling	22
3.11.2 Hvordan belyses barnets bedste ved retsmægling?	23
Kapitel 4 – Lovgivningen bag barnets bedste	24
4.1 Ændring i forældreansvarsloven	24
4.2 Formålet med ændringerne af forældreansvarsloven	24
4.3 Børnekonventionen	25

4.4 Barnets bedste	26
4.5 Ny formålsbestemmelse – forældreansvarslovens §1	26
4.6 ”Ro om barnet” periode – forældreansvarslovens §17 og 18	27
Kapitel 5 – De etiske retningslinjer	28
5.1 Indledning	28
5.2 De etiske retningslinjer for retsmæglere	28
5.3 De etiske retningslinjer for Familieretshuset	29
Kapitel 6 – Case, konfliktmæglingsmøde i Familieretshuset	31
6.1 Indledning	31
6.2 Redegørelse af familiens konflikter	31
6.3 Analyse af mæglingen trin for trin	32
6.4 Årsager til mislykket forhandling	35
6.5 Barnets bedste i konfliktmæglingen	36
Kapitel 7 – De nye tiltag	36
7.1 Indledning	36
7.2 Tilbud til børn i den tidligere ordning	36
7.3 Den nyoprettede Børneenhed	37
7.3.1 Børneenhedens tilbud om støtte til børn	38
7.4 Plads til forbedringer?	41
7.5 Sammenfatning	43
Kapitel 8 – Hvilken effekt har konfliktmægling for barnet?	44
8.1 Indledning	44
8.2 Når parterne finder en fælles løsning	44
8.3 Konsekvenser når mæglingen mislykkedes	45
8.4 Bør der indføres obligatorisk mægling?	45
8.5 Muligheder for at tilgodese barnets bedste i den nuværende situation	47
8.6 Sammenfatning	48
Konklusion	49
Litteraturliste	51

Kapitel 1 - Indledning

1.1 Baggrund for valg af emne

Min motivation for mit emnevalg udspringer af de overvejelser og erfaringer jeg har gjort gennem hele jurastudiet. Jeg startede som erhvervsjurastuderende, men fandt hurtigt ud af, at det var det familieretlige område, der fangede min interesse. De spørgsmål og problemstillinger, som alle mennesker gennemlever i løbet af deres liv, både dem der løses bedst ved hjælp af juraen, men også de der ikke gør, fangede min interesse. Mange af de familieretlige spørgsmål kan ofte have en længere baggrund forbundet med følelser og behov, hvor det ikke nødvendigvis er en traditionel dom eller afgørelse, der er den bedste løsning for parterne. Ved konfliktmægling har parterne selv muligheden for, at finde frem til den bedste løsning, i forhold til netop deres situation. Et af de mange områder, hvor konfliktmægling gør en forskel, er i forældreansvarssagerne, hvor spørgsmålet omkring barnets bedste bør være i fokus. På den baggrund, har jeg valgt at fordybe mig i konfliktmæglingen og den effekt der er i forhold til barnets bedste.

I mange år, har antallet af skilsmisser været stigende. Siden 2016, hvor antallet af skilsmisser toppede, med knap 51%, er det dog faldet en lille smule og de seneste opgjorte tal for 2018 ligger på 46,50%¹. Det vil med andre ord sige, at op mod hvert tredje barn oplever, at forældrene bliver skilt. En skilsmisse er en hård, forvirrende og vanskelig proces, for langt de fleste børn. Netop derfor er det vigtigt, at opretholde mulighed for god kontakt til begge forældre².

I Danmark har vi i mange år, haft det vi har kaldt et dobbeltstregen system, hvor sagerne enten er blevet afgjort i Statsforvaltningen eller ved domstolene. I 2018 vedtog Folketinget et nyt familieretligt system, hvor flere nye ændringer trådte i kraft. Det nye familieretlige system skal overskueliggøre hele processen og det skal løbende evalueres, så flest mulige kan blive enige på egen hånd.

Forældre der anmoder om skilsmisse i dag i Familieretshuset, får tilbudt børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling ved uenighed omkring samvær, forældremyndighed og bopæl. Mæglingen er et alternativ til andre former for konfliktløsende sagsbehandling eller til en afgørelse truffet af enten Familieretshuset eller Familieretten ved domstolene.

---

¹ Danmarks Statistik, Statistikbanken.dk - Skilsmisseprocent 2020

² Sundhed.dk, Børn og skilsmisse, Poul Videbech, 2019

De seneste år, er der gennemført lidt over 500 konfliktmæglinger efter forældreansvarsloven og derved langt fra alle forældre der ikke kan komme til enighed.

Et af grundprincipperne i forældreansvarsloven er, at alle afgørelser skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet. Ved vurderingen af barnets bedste, indgår en konkret vurdering af, om forældrene kan samarbejde med hinanden omkring barnet samt forældrenes evne til at drage omsorg for barnet³. Men hvilke ændringer har det nye familieretlige system medført sig, i forhold til barnets bedste? Det er ét af de spørgsmål, jeg vil forsøge at finde svar på.

1.2 Problemformulering

Ovenstående overvejelser har resulteret i følgende problemformulering:

Tilgodeses barnets bedste tilstrækkeligt i det nye familieretlige system og hvilken indflydelse har det når konfliktmæglingen lykkes i forhold til barnet?

1.2 Disposition

Specialet er opdelt i otte kapitler, hvorfor følgende afsnit kort vil beskrive disse.

I kapitel 2 findes et afsnit omkring grundlæggende begreber i mediationen og en gennemgang af de vigtigste elementer i den refleksive model. Kapitel 3 indeholder et afsnit omkring det nye familieretlige system og en redegørelse af, hvordan sagen behandles i forhold til hensynet omkring barnets bedste. Kapitel 4 er en analyse af reglerne bag begrebet barnets bedste, på baggrund af en indsigt i forarbejderne og lovgivningsarbejdet. I kapitel 5 findes en analyse af en konfliktmægling, som jeg deltog i, ved Familieretshuset i Aalborg, herunder et afsnit omkring hvordan barnets bedste blev inddraget ved konfliktmæglingen. Kapitel 6 er et kapitel omkring de nye tiltag i Familieretshusets børneenhed og en vurdering af, hvorvidt det er en forbedring i forhold til barnets bedste, med disse tiltag i forhold til den tidligere ordning i Statsforvaltningen. I kapitel 7 findes en diskussion omkring hvilket effekt konfliktmæglingen har for barnet, henholdsvis når det lykkes for parterne at finde en fælles løsning og ligeledes når det mislykkes. Herudover diskuteres den kritik Familieretshuset mødes med, sat i forhold til barnets bedste. Slutteligt vurderes mulighederne for at tilgode barnets bedste, i den nuværende situation ved brug af onlinemægling. I kapitel 8 afrundes specialet med en vurdering af, hvilken effekt det kan have for barnet, hvis forældrene henholdsvis formår at finde en løsning ved hjælp af konfliktmægling og omvendt hvis de ikke gør. Afslutningsvist indeholder specialet en konklusion, der vil besvare specialets problemformulering på baggrund af specialets kapitel 4-8.

---

³ Børns vilkår, Skilsmisseguiden, 2020

1.3 Metode

I specialet er problemformuleringen besvaret ved hjælp af den retsdogmatiske metode, hvor den gældende retstilstand er beskrevet og analyseret⁴. Emnet bliver fremstillet gennem en beskrivelse og analyse af retsreglerne på det afgrænsede retsområde. Formålet med valget af metode, er at udarbejde en faglig præsentation af gældende ret på området.

I specialet vil de almene juridiske retskilder benyttes, herunder forskrifter i form af love og lovbekendtgørelser, forarbejdere, vejledninger og lovkommentarer. Herudover vil juridisk litteratur anvendes, for en bred forståelse og fortolkning, hvor det måtte være nødvendigt.

I analysen er det hovedsagligt forældreansvarsloven og lov om Familieretshuset der er benyttet og disse tillægges en høj retskildemæssig værdi. Forarbejderne til forældreansvarsloven er ligeledes benyttet for at fastlægge formålet med ændringen af forældreansvarsloven gennem en subjektiv formålsfortolkning. Juridisk litteratur anvendes til beskrivelsen af den gældende retstilstand men disse tillægges ikke retskildemæssigværdi. Herudover er vejledningen om Familieretshuset benyttet til en gennemgang af en familieretlig sagsbehandling i praksis. En vejledning er ikke bindende og tillægges derfor ikke høj retskildemæssig værdi, men de benyttes til en orientering om reglers indhold og har stor praktisk betydning⁵.

En komparativ analyse ligger til grund for specialets kapitel 5 omkring de etiske retningslinjer. Metoden benyttes til at belyse forskelle og ligheder i henholdsvis de etiske retningslinjer for retsmæglere og de etiske retningslinjer for Familieretshuset. Ligeledes benyttes metoden i kapitel 7, til at tydeliggøre hvilken udvikling, der er sket i forbindelse med Familieretshusets tilblivelse i forhold til barnets bedste sammenlignet med den tidligere Statsforvaltning.

I litteraturen benyttes begreberne ”barnets bedste”, ”barnets tarv” og ”hensynet til barnet”. For at gøre specialet så overskueligt som muligt, benyttes begrebet ”barnets bedste” i dette speciale.

At skrive speciale under covid-19 har været en udfordrende proces. Dette afsnit er en forklaring på hvordan processen har været anderledes fra tidligere specialestuderende, der har afsluttet.

---

⁴ Munk-Hansen, Carsten: Retsvidenskabsteori, 2018, side 47, 64 og 204 – Werlauff, Erik og Hansen, Lone: Den juridiske metode – en introduktion, 2016, side 247

⁵ Evald, Jens: At tænke juridisk, 2011, side 25-30

Min oprindelige tanke med specialet var, at jeg ud fra en række konfliktmæglingsmøder i Familieretshuset, kunne samle noget empiri der kunne analyseres og bidrage til vurderingen af min problemstilling. Da jeg kun nåede at deltage i ét enkelt møde inden Danmark lukkede ned, var det til min store ærgrelse at jeg godt kunne se, at mine muligheder blev begrænset en del, både muligheden for at deltage i møder og muligheden for at finde supplerende litteratur.

1.4 Afgrænsning

Problemformuleringen har givet anledning til en række forskellige spørgsmål og forhold, der kunne være interessante at undersøge, hvorfor en afgrænsning af det relevante er nødvendig.

Specialets problemformulering tager udgangspunkt i det nye danske familieretlige system og da det er den danske konfliktmægling jeg har uddybende kendskab til, er det naturligvis denne der anvendes til besvarelsen af problemformuleringen. Herudover kombineres konfliktmæglingen med det danske familieretsområde. Andre retsområder, for eksempel socialretten, anvendes kun i specialet, hvor det vurderes at have væsentlig betydning ellers afgrænser specialet sig fra dette. Retsplejelovens regler finder anvendelse i specialet, dog kun de bestemmelser der anses for relevante i forhold til retsmægling.

Specialet fokuserer på den refleksive model, da det er den model, der er anerkendt og benyttet i dansk ret. På den baggrund afgrænser specialet sig fra de fem andre modeller; den problemløsende, aftalefokuserede model, den kognitive model, den transformative model, den narrative model, den humanistiske model og den organiske model⁶. Hvorfor netop denne model er valgt uddybes i afsnit 2.2.

I specialets kapitel 8 inddrages undersøgelser og evalueringer fra Norge og Belgien, dog afgrænser specialet sig fra at kende til disse landes lovgivning.

---

⁶ Vindeløv, Vibeke: Konfliktmægling, 2020, side 48

Kapitel 2 – Grundlæggende begreber i mediation

Følgende afsnit vil indeholde en kort redegørelse af den mest anvendte mæglingsmodel i Danmark, for at give en forståelse for konfliktmæglingens betydning. Herudover vil kapitlet indeholde en gennemgang af de vigtigste principper, hvordan mæglingsprocessen forløber og en gennemgang af konflikttrappen og dens betydning.

2.1 Den historiske udvikling i Danmark indenfor familiemægling

Den frivillige metode, som benyttes i dag, har ikke altid været den metode, der er blevet benyttet. Generelt set blev mægling introduceret ved Danske Lov af 1683 i forhold til civile sager. Først i 1795 blev tvungen mægling indført i ægteskabssager. Ægtefællerne skulle møde personligt, som udgangspunkt være til stede samtidig og deres advokater måtte ikke deltage under mæglingen. Mæglingen skulle finde sted indenfor 6 måneder og ellers måtte der foretages ny mægling. I 1989 blev den obligatoriske mægling ophævet og parterne fik mulighed for, at anmode om mægling ved præsten, hvis de ønskede det. Herefter blev mæglingen erstattet med en forsøgsordning, der bestod i frivillig professionel parrådgivning af ægtefæller. Forud for forældreansvarsloven tilbød alle statsamter fra 2001, konfliktmægling til forældre med konflikter om samvær og forældremyndighed. I dag tilbydes mægling i familiesager i Familieretshuset og er frivillig for parterne at deltage i⁷.

2.2 Den refleksive model

Konfliktmægling findes i flere forskellige former, i alt eksisterer der seks kendte former for mæglingsmodeller. Som beskrevet i metodeafsnittet gør dette speciale brug af den refleksive model, også kaldet ”den skandinaviske model”. Den refleksive model, er den model som oftest benyttes i Danmark, den model der undervises i og ligeledes den model der mægles efter i Familieretshuset⁸.

Mægling efter den refleksive model har et værdigrundlag, som sætter rammen for måden at mægle på. Ser man på værdigrundlaget, er det vigtigt at mægler er i stand til, at se konflikter som et livsvilkår. Det er derudover vigtigt at parterne ”ejer” konflikten, da det er dem der er eksperter på deres eget liv og dermed også kun dem, der kan finde en gensidig tilfredsstillende løsning og få en accept af, at der findes flere virkeligheder⁹.

---

⁷ Vindeløv, Vibeke: Konfliktmægling, 2020, side 432-433

⁸ Ibid.: side 43-46

⁹ Ibid.; side 33-35

Ifølge Vibeke Vindeløv kan konfliktmægling defineres som *”En frivillig og fortrolig konfliktløsningsmetode, hvor en eller flere upartiske mæglere hjælper parterne med selv at finde frem til en for dem tilfredsstillende løsning gennem en struktureret proces. Mægler rammesætter og leder mæglingen, men træffer ingen afgørelse i sagen¹⁰”*

2.2.1 Principper

Ud fra definitionen opstilles følgende principper, som er gældende i en mægling;

frivillighedsprincip, fortrolighedsprincip, relativitetsprincip, ansvarlighedsprincip og en forhandlingspligt. Frivillighedsprincippet består i, at parterne kan afbryde mæglingen, hvornår de vil og søg konflikten løst evt. ved domstolene. Fortrolighedsprincippet sikrer, at parterne når frem til det rigtige resultat, uden indgriben fra udefrakommende autoriteter. Relativitetsprincippet angiver at parterne kan nå frem til den løsning de finder rigtig for dem, så længe det er indenfor rammerne af de overordnede etiske normer. Herudover kan parterne have bistand fra for eksempel en advokat, men aldrig overlade mæglingsmødet til en anden person, da der gælder et ansvarlighedsprincip, idet forhandlingen skal foregå direkte mellem parterne og aftalen skal indgås af parterne. Sidst men ikke mindst gælder en forhandlingspligt for parterne, som angiver at parterne skal deltage aktivt og personligt i den proces, der sker, når parterne kommer frem til konfliktens løsning¹¹.

Nogle af de grundværdier man kan sige mæglingen bygger på, er respekt for det enkelte individ og dets egenart og derfor bliver parternes autonomi og værdighed afgørende i en mæglingssituation. Det indebærer, at parternes egen retfærdighedsopfattelse tillægges vægt. Det er derudover en forudsætning for, at opnå genoprejsning og forsoning, at der er respekt og værdighed mellem parterne¹².

I denne sammenhæng er særligt frivillighedsprincippet og fortrolighedsprincippet relevant at se lidt nærmere på, med fokus på at besvare specialets problemformulering.

Frivillighed betyder i denne sammenhæng, at parterne selv vælger, hvorvidt de ønsker at deltage i mæglingen eller ej. Det er derudover også op til parterne selv, at vælge om der skal laves en aftale til slut på mødet og hvilket indhold den skal have.

---

¹⁰ Ibid.: side 54-55

¹¹ Vindeløv, Vibeke: Konfliktmægling, 2020, side 57

¹² Ibid.: side 58

Frivilligheden indebærer også, at parterne når som helst kan forlade mæglingen og at parterne ikke er bundet, før den endelige aftale er underskrevet. Herudover gælder frivilligheden også for mægleren, der kan afslutte en mægling, for eksempel hvis parterne er ved at indgå en aftale som er uetisk.

Ved fortrolighedsprincippet forstås, at mægleren har tavshedspligt i forhold til de informationer, der fremkommer under mødet. Derudover må parterne også være villige til, ikke at diskutere konflikten med andre, medmindre de aftaler det modsatte.

Fortroligheden er en vigtig del af en konfliktmægling i en familiesag, da det skaber et trygt rum for parterne, hvor de kan give udtryk for deres ønsker og følelser.

Herudover er det en vigtig del i en familiemægling, at parterne finder frem til en løsning, der er tilfredsstillende for begge parter. Det betyder ikke nødvendigvis, at parterne har fået en endegyldig aftale, men det kan også være en større forståelse af konflikten og hinandens synsvinkler. Især hvis der er børn indblandet, er det vigtigt både for dem og forældrene, at der findes en løsning alle kan trives med¹³.

2.2.2 Mæglingsprocessen

Følgende afsnit omhandler mæglingsprocessen i den refleksive model, hvor der er fokus på den proces parterne gennemgår når man gennemfører et konfliktmæglingsmøde.

Trin 1: Åbning – det første fællesmøde

En konfliktmægling starter altid ud med en præsentation af mægleren, parterne og eventuelle bisiddere eller lign. Mægleren vil indledningsvist introducere parterne for processen og kort forklare de ovenstående principper, fx frivillighed og fortrolighed. Generelt set er dette trin en introduktion til hvad der skal ske og de generelle ”regler”, som mægleren ønsker at parterne skal overholde¹⁴.

Trin 2: Parternes redegørelse og dialog

Mæglingen skal ved dette trin til at starte op. Parterne får mulighed for at fortælle hver deres side af sagen og de får også mulighed for selv at beslutte hvem der skal starte. Ofte er det i dette trin, at de bagvedliggende behov og interesser kommer frem.

---

¹³ Vindeløv, Vibeke: Konfliktmægling, 2020, side 55-56 – kapitel 12

¹⁴ Ibid.: side 225 – kapitel 13

Det er vigtigt for mægleren at få stillet de rigtige spørgsmål og benytte aktiv lytning, da dette er det trin, der ofte tager længst tid på et mæglingsmøde. Ofte er det i dette trin, at parterne kan komme med vredesudbrud, da de føler sig såret, vrede eller provokerede af den anden part. Ikke sjældent at parter i en skilsmissemægling under processen vil begynde at græde, da der er mange følelser involveret. Især i de mæglinger hvor der er børn involveret, er parterne ofte meget fokuserede på deres egen retfærdighed i forhold til hvordan børnene skal fordeles mellem dem¹⁵.

Trin 3: Fælles problemformulering

Når parternes behov er afdækket og følelserne ikke længere blokerer, så er det tid til at rette opmærksomheden fremad mod de muligheder der er for løsninger på problemerne.

Ofte er det mest hensigtsmæssigt, at formulere nogle hovedoverskrifter, der beskriver det problem der skal findes en løsning på. Et eksempel på en problemformulering kunne være: *Hvordan kan vores skilsmisse forløbe, så både børn og voksne får det bedst muligt?*

En overskrift som denne kan suppleres af underoverskrifter, med de underliggende problemer der også skal findes svar på¹⁶.

Trin 4: Løsningsmuligheder frembringes

I dette trin skal parterne hver især komme med løsningsforslag, der tilgodeser deres behov og interesser. Selv de løsningsforslag som er urealistiske, skal bringes på banen, da det ofte kan virke som inspiration til nogle forslag der kan gennemføres i praksis. Forslagene skal være konkrete og så vidt muligt positivt formuleret. Et eksempel på en positiv og konkret formulering kunne være *"Lotte møder i skole kl. 08.00 hver morgen"*. Her skal mægler afholde sig fra, at komme med forslag og ikke kommentere på, at nogle forslag virker bedre end andre¹⁷.

Trin 5: Aftalen forhandles

Parterne skal nu til at være mere konkrete og finde frem til den endelige løsning, på baggrund af de løsningsforslag de hver især er kommet med. Mægleren har flere forskellige opgaver her, bl.a. at hjælpe parterne med at justere deres forventninger, så der bliver et rimeligt forhold mellem interesser og behov. Fordele og ulemper ved de forskellige løsningsforslag skal vurderes og mægler kan hjælpe med at få dannet et overblik, med kommentarer fra parterne.

---

¹⁵ Vindeløv, Vibeke: Konfliktmægling, 2020, side 235 – kapitel 14

¹⁶ Ibid.: side 255 – kapitel 15

¹⁷ Ibid.: side 259 – kapitel 16

Forudsætningen for at parterne bliver tilfredse, er at de opnår et bedre resultat end hvad de ellers ville kunne. Mægler kan minde parterne om, hvad det bedste alternativ vil være, til aftalen de kunne få med hjem fra mæglingen¹⁸. Trin 5 er et forhandlingstrin, hvor parterne må forhandle sig frem til løsninger, indtil de nærmer sig en løsning, der tilgodeser begge interesser og behov¹⁹.

Trin 6: Aftalen tjekkes og godkendes

Aftalen skal præciseres og formaliseres. Mægler kan gennemgå aftalen punkt for punkt og sikre sig, at eventuelle uklarheder er fjernet. Formålet med dette trin, er at sikre at aftalen kan føres ud i livet. Aftalen skal helt praktisk indeholde parternes navne, en præcisering af hvad den omhandler, fælles problemformulering og parternes løsninger. Det er vigtigt at aftalen formuleres i et klart og positivt sprog. Aftalen skal underskrives og kopieres så begge parter har et eksemplar, som de kan tage med hjem²⁰.

2.2.3 Konflikttrappen

Konflikttrappen er et vigtigt redskab for mægler, at være opmærksom på, i forhold til forebyggelse af konflikter og deres eskalering. Konflikttrappen beskrives som en drejebog for eskaleringsprocessen. Drejebogen angiver ikke, at en konflikt nødvendigvis vil udvikle sig gennem alle syv trin, men risikoen forelægger, hvis ikke der bliver sat ind med modforanstaltninger i tide²¹. De syv trin beskriver hver især de forskellige faser i konflikten og disse vil kort blive gennemgået herunder.

Trin 1 – Uoverensstemmelse: Her anerkender parterne deres uenighed og parterne er enige om at være uenige. Her er det essentielt, at parterne kan holde person og problem adskilt. Det vil være muligt for mægler at imødegå en konflikteskalering med modforanstaltninger, det kunne for eksempel være fokus på det sprog der anvendes, hvorvidt det afspænder eller optrapper konflikten.

Trin 2 – Personificering: Hvis ikke der bliver iværksat modforanstaltninger fra mæglerens side i trin 1, vil konflikten i dette trin eskalere, ved at parterne begynder at betvivle den andens motiver/person. Bebrejdelser og misforståelser bliver en del af samspillet, mens problem og person ikke længere er adskilt.

---

¹⁸ Notini, Jessica, *Effective Alternatives Analysis In Mediation: "Batna/Watna"*, 2005

¹⁹ Vindeløv, Vibeke: *Konfliktmægling*, 2020, side 269 – kapitel 17

²⁰ Vindeløv, Vibeke: *Konfliktmægling*, 2020, side 281 – kapitel 18

²¹ *Ibid.*: side 91

Trin 3 – Problemet ekspanderer: På dette trin har parterne mistro til hinanden og vil forsøge at inddrage tidligere hændelser, til at underbygge deres meninger. Spændingerne mellem parterne øges og konflikten bliver mere intens end tidligere²².

Trin 4 – Samtale opgives: Parternes negative følelser har taget kontrollen og deres kommunikation er så upræcis at parterne begynder at undgå hinanden²³.

Trin 5 – Fjendebilleder: Konflikten er blevet en del af parternes identitet og konflikten har alt deres opmærksomhed. Det afgørende for parterne er at få ret og konflikten kan kun stoppes, hvis den anden part ”overgiver sig” og undskylder

Trin 6 – Åben fjendtlighed: Parterne anser nu ikke længere hinanden som medmennesker og handlinger, der skader modparten må anses for at være berettiget²⁴

Trin 7 – Polarisering: På dette trin er parternes konfliktniveau så højt, at enhver nuance eller indlevelse er forsvundet. I de familieretlige sager vil skilsmisse være den eneste udvej, når parterne er landet på dette trin²⁵.

Kapitel 3 – Det familieretlige system

3.1 Indledning

Familieretshuset blev oprettet den 1. april 2019 ved lov nr. 1702 af 27. December 2018 om Familieretshuset. Loven og oprettelsen af Familieretshuset er en udmøntning af den politiske aftale om ét samlet familieretligt system, som blev indgået i foråret 2018. Derfor består systemet af et Familieretshus og Familieretten, hvor alle de familieretlige sager behandles. For at sikre et sammenhængende og enstrenget system, screenes og visiteres sagerne med henblik på, at alle familier får tilbudt et helhedsorienteret forløb med tilbud og forebyggende vejledning²⁶.

---

²² Vindeløv, Vibeke: Konfliktmægling, 2020, side 92

²³ Ibid.: side 93

²⁴ Ibid.: side 93

²⁵ Ibid.: side 94

²⁶ Børne- og Socialministeriet, VEJ nr. 9253 af 20/03/2019, 2019, side 2

3.2 Det familieretlige system

Det familieretlige system består af to enheder, Familieretshuset og familieretten. Familieretshuset er en selvstændig forvaltningsmyndighed, der har afdelinger ni forskellige steder i Danmark. Den anden del er familieretten, som er betegnelsen for byretten når retten behandler familieretlige sager. Lovgivningen vedrørende familieretten findes i retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018.

Familieretshuset har efter §1 i Lov om Familieretshuset til opgave, at yde støtte til børn, der er berørte af familieretlige problemstillinger, med henblik på at sikre barnets trivsel. Barnets bedste og barnets trivsel skal sættes i første række. Når Familieretshuset træffer en afgørelse, skal den træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet og afgørelsen skal medvirke til at sikre barnets trivsel og beskytte barnet mod vold eller anden behandling der udsætter barnet for skade eller fare, herunder at være vidne til vold for eksempel. Disse principper er særlige vigtige i relation til sager efter forældreansvarsloven. Familieretshuset skal derudover have fokus på, at støtte parterne i at finde egne løsninger, dog skal det vurderes fra sag til sag, hvilke ressourcer der giver mening at anvende²⁷.

3.3 Familieretlige sager

Alle familieretlige sager indledes i Familieretshuset, hvor familierne mødes med en konflikthåndterende tilgang og hvor de bliver støttet i, at forsøge at nå til enighed. Hvis parterne når til enighed, afsluttes sagen som en §5-sag. Lykkedes det ikke at forlige parterne, afsluttes mange §6-sager ved at Familieretshuset træffer afgørelse.

Derudover træffer familieretten også afgørelse i §6 og §7-sager. De sager familieretten træffer afgørelse i, er primært sager om forældreansvarsloven. Skal sagen afgøres i familieretten, er det Familieretshuset der sørger for oplysningen af sagen og for at den indbringes for familieretten. Når Familieretshuset træffer afgørelse i en sag, kan denne ligeledes indbringes for familieretten²⁸.

3.4 Screening

Til brug for visitationen benytter Familieretshuset en screening. Screeningen er en del af en selvbetjeningsløsning, hvor parterne afgiver en række forskellige oplysninger om familiens forhold og sagen. Nogle af de problemområder screeningen skal forsøge at afdække, er hvordan forældrenes konfliktniveau er, herudover risikofaktorer og hvorvidt der er konflikter på ægteskabs og børnebidragsområdet. Når screeningen er gennemført, har Familieretshuset et billede af, hvordan

---

²⁷ Børne- og Socialministeriet, VEJ nr. 9253 af 20/03/2019, 2019, side 3

²⁸ Ibid.: side 4

sagen skal visiteres til behandling. Sagerne kan dermed prioriteres og screeningen kan danne grundlag for en hurtig visitering af sagen til behandling. Et eksempel på dette, kunne være en forældreansvarssag, hvor der foreligger risikofaktorer, som for eksempel vold, chikane, omsorgssvigt, psykisk sygdom eller misbrugsproblemer²⁹.

3.5 Visitation

Inden behandlingen i Familieretshuset starter, visiteres sagen på baggrund af screeningen. Sagen skal visiteres hurtigst muligt og så vidt muligt indenfor fem hverdage efter modtagelsen af sagen, jf. §14 i lov om Familieretshuset. Ved screeningen klarlægges, hvorvidt sagen skal behandles som en §5, §6 eller §7-sag. Forskellene og behandlingen af de forskellige typer sager, behandles i afsnit 3.6, 3.7 og 3.8. I visitationen skal medarbejderen have særlig fokus på, om der er oplysninger fra screeningen, der tyder på, at der er særlige forhold eller omstændigheder, som kan skabe risiko for mistrivsel hos barnet. Herudover skal medarbejderen være opmærksom på, om der findes tegn på vold eller psykisk vold, mellem parterne eller overfor barnet. Opstår der tvivl om, hvor kompleks sagen er, er det muligt for Familieretshuset at indhente oplysninger i kommunen, uden samtykke fra de pågældende parter. En visitationsbeslutning er ikke en forvaltningsretlig afgørelse og dermed skal der for eksempel ikke foretages partshøring, inden visitationen gennemføres og afgørelsen kan ligeledes ikke indbringes for Familieretten. Når sagen er visiteret, orienterer Familieretshuset familien om visitationen og hvilken betydning det har for deres videre sagsbehandling³⁰.

3.6 Familieretshusets arbejde med barnet

Barnet er centralt i Familieretshusets arbejde med familien. Hensynet til barnet og barnets trivsel sættes først i de afgørelser som Familieretshuset træffer, men også i Familieretshusets tilrettelæggelse af sagsbehandlingen, så barnet kommer så skånsomt igennem forløbet som muligt og så der træffes den afgørelse som er bedst for barnet.

Et væsentligt element i at beskytte barnet og sikre barnets trivsel, er at hjælpe barnets forældre. Familieretshuset møder derfor forældrene med en konflikthåndterende tilgang, med det ene formål – at støtte forældrene i at finde løsninger i fællesskab. Derudover bliver forældrene vejledt i, at få en forståelse for barnets perspektiv, konfliktens betydning for barnets trivsel samt at dæmpe konfliktniveauet³¹. Dette vil uddybes yderligere i afsnit 3.9 omkring barnet under sagsbehandlingen.

---

²⁹ Børne- og Socialministeriet, VEJ nr. 9253 af 20/03/2019, 2019side 6

³⁰ Ibid.: side 7

³¹ Ibid.: side 11

3.6 Behandling af §5-sager

Enkle sager, som drejer sig om registrering mv. af en aftale, behandles i Familieretshuset som §5-sager. Eksempler på de klassiske §5-sager kan for eksempel være anmeldelse af en aftale om fælles forældremyndighed, flytning af forældremyndighed, bevilling af separation eller skilsmisse hvor parterne er enige eller registrering og anerkendelse af faderskab og medmoderskab. Det fælles kendetegn for §5-sagerne er, at parterne ofte er enige. I lov om Familieretshusets §5, stk. 2 findes en liste over de konkrete sager, der altid visiteres til behandling som §5-sager. Det er dog ikke alle sager, hvor parterne er enige, der kan behandles som §5-sager. En hovedregel er, at når der er behov for sagsbehandling, behandles sagen ikke som en §5-sag. Et eksempel kan være, registrering af en aftale, om overførsel af forældremyndigheden til andre end barnets forældre. §5-sagerne afsluttes i Familieretshuset ved, at Familieretshuset modtager anmeldelsen, godkender, registrerer eller noterer aftalen eller lignende, jf. §25 i lov om Familieretshuset. Herefter orienterer Familieretshuset parterne om, at sagen er afsluttet. Parterne i en §5-sag er som udgangspunkt enige, hvilket gør, at der ikke er brug for sagsbehandling. Derudover tilbydes parterne ikke konflikthåndtering eller rådgivning i forbindelse med behandlingen af sagen. Som hovedregel er der ikke behov for, at Familieretshusets Børneenhed tilbyder støtte til barnet i forbindelse med behandlingen af en §5-sag. Dog modtager forældrene ved sagens afslutning vejledning om de åbne tilbud der findes i Børneenheden til deres børn. Familieretshusets afslutning af en §5-sag kan efter §40 i lov om Familieretshuset, ikke indbringes for familieretten, da forudsætningerne er, at parterne er enige³².

3.7 Behandling af §6-sager

De mindre enkle sager, hvor parterne ikke er enige, behandles som §6-sager. Det gælder også sager, hvor parterne er enige, men hvor der er behov for sagsbehandling, grundet juridiske eller faktiske problemstillinger. Indenfor forældreansvarsloven gælder det dog kun, at sagen behandles som en §6-sag, hvis familien ikke er påvirket af massive og komplicerede problematikker, der medfører et behov for den særlige tværfaglige indsats, der er en del af behandlingen af §7-sager. Parterne i en §6-sag kan ofte have et højt konfliktniveau, uden de behøver at betvivle hinandens forældreevner. Familieretshuset har efter §26, 1. pkt. i lov om Familieretshuset til opgave at oplyse §6-sagen og tilbyde parterne rådgivning og konflikthåndtering. En afgørelse af en §6-sag træffes af Familieretshuset eller familieretten, afhængigt af sagens karakter.

---

³² Børne- og Socialministeriet, VEJ nr. 9253 af 20/03/2019, 2019, side 9

Ved opstart af en §6-sager i Familieretshuset, mødes parterne med en konflikthåndterende tilgang og de støttes ved hjælp af konflikthåndtering og rådgivning for, at forsøge at nå til enighed omkring en fælles tilfredsstillende løsning. Det fremgår af §14, stk. 1 nr. 7 i lov om Familieretshuset, at Familieretshuset i §6-sager, hurtigst muligt skal yde parterne støtte med henblik på, at finde en løsning på deres uenighed, medmindre støtten af hensyn til barnet bør ydes over en længere periode. Den konflikthåndterende tilgang danner nu grundlaget for Familieretshusets generelle tilgang til parter, der har en familieretlig sag under behandling, med henblik på, at parterne selv finder løsninger og at risikoen for gentagne familieretlige sager mellem parterne mindskes. Den konflikthåndterende tilgang er særlig relevant i sager efter forældreansvarsloven og i sagerne om børnebidrag, hvor bidragsatsen er udtryk for en underliggende konflikt, da forældrenes samarbejde og deres konflikter kan have væsentlig betydning for barnets trivsel. Det er individuelt hvilke tilbud og rådgivning familierne får, da Familieretshuset tilrettelægger den enkelte sag, ud fra familiens behov, med henblik på at udnytte det potentiale for forlig, der måtte være. I løbet af sagsbehandlingen, skal Familieretshuset have fokus på, at forældrene får en forståelse for deres barns situation og hvorvidt barnet påvirkes af denne.

Familieretshuset har ansvaret for, at oplyse sagen og det sker sideløbende med, at parterne tilbydes konflikthåndtering og rådgivning. Oplysningen af sagen skal danne grundlaget for, at der kan træffes en afgørelse i sagen, men ofte kan afdækningen af fakta i sagen også være af betydning for om parterne kan forliges. Rådgivnings- og konflikthåndteringsindsatsen kan også have stor betydning for arbejdet med oplysningen af sagen, I nogle tilfælde kan være hensigtsmæssigt, at udsætte mere ressourcekrævende dele af sagsoplysningen til, at det er konstateret at parterne ikke selv når frem til en løsning og at der dermed skal træffes en afgørelse.

I sager efter forældreansvarsloven er det væsentligt, at oplysningen af sagen tager udgangspunkt i barnets perspektiv. I forbindelse med oplysningen af sagen, tilrettelægges den enkelte sag ud fra sagens type og karakter, samspillet med den rådgivning og konflikthåndtering, der ydes og familiens problemstillinger³³.

3.8 Behandling af §7-sager

De mest komplekse sager efter forældreansvarsloven behandles i Familieretshuset, som §7-sager. Sagerne er komplekse, fordi de er påvirket af de risikofaktorer, der ligger til grund for at sagen skal behandles som en §7-sag. Disse risikofaktorer kan være alt lige fra vold til alkohol/stofmisbrug.

---

³³ Børne- og Socialministeriet, VEJ nr. 9253 af 20/03/2019, 2019, side 10

Det kan ligeledes være psykisk sygdom, højt konfliktniveau, eller manglende tillid til den anden forældres evne til at drage omsorg for barnet. Et højt konfliktniveau er ikke ensbetydende med, at sagen er kompleks, der skal også være andre risikofaktorer tilstede, som påvirker sagen. Dog er sager, med risiko for at barnet bortføres til udlandet, som udgangspunkt altid så komplekse at de behandles som en §7-sag.

Når en §7-sag behandles, er det en tværfaglig behandling i Familieretshuset, hvor der kan etableres et samarbejde med kommunen, hvis det anses for nødvendigt. Efter §32, 1. pkt. i Lov om Familieretshuset har Familieretshuset til opgave, at oplyse §7-sagen således Familieretten kan træffe afgørelse, medmindre parterne kommer frem til en løsning forinden og tilbyde rådgivning og konflikthåndtering. Anderledes fra §6-sagerne hvor familierne mødes med en konflikthåndterende tilgang og af en børnesagkyndig, der har fokus på at få parterne til at finde en fælles løsning, mødes parterne i en §7-sag, som minimum, af en jurist og en børne- og familiefaglig medarbejder med henblik på oplysning af sagen. Derudover handler den tværfaglige tilgang om, at få en helhedsorienteret løsning, der er bedst for barnet. Derudover arbejdes der ligeledes på, parternes forståelse for barnets situation, at bibringe en forståelse for barnets situation og hvorledes barnet påvirkes af forældrenes konflikt. Herunder hører også, at nedbringe forældrenes konfliktniveau, både under sagens behandling og på længere sigt, til gavn for barnet.

Oplysningen af en §7-sag skal som udgangspunkt startes med, at belyse barnets perspektiv og sagen skal være tilstrækkeligt oplyst, så der dannes grundlag for, at der kan træffes afgørelse til barnets bedste. Oplysningen af sagen kan derfor både omfatte børnesamtaler, børnesagkyndig undersøgelse, møder med forældrene eller indhentning af erklæringer fra myndighederne. §7-sagerne er ofte så komplekse, at det kan være nødvendigt, at igangsætte en undersøgelse af forældrenes egenskaber til at drage omsorg for barnet. Ifølge §30 i lov om Familieretshuset kan der, som et led i oplysningen indhentes oplysninger fra kommunale myndigheder, sundhedsmyndigheder eller politi og anklagemyndigheden, uden det vil kræve parternes samtykke. I forhold til barnets bedste, er det vigtigt at barnets perspektiv inddrages i oplysningen af sagen. I sådanne tilfælde kan udtalelser fra barnets institution være relevante, i forhold til om barnet skal indkaldes til en børnesamtale. Det er en skønsmæssig vurdering, som ligger til grund for hvor mange oplysninger der yderligere skal indhentes.

Når det er sager efter forældreansvarsloven og der er tale om meget indgribende afgørelser, både for barnet og forældrene, kan dilemmaet omkring hurtig sagsbehandling kontra grundig sagsoplysning hurtigt opstå³⁴.

3.9 Barnet under sagsbehandlingen

Et barn, hvis forældre har en §6 eller §7-sag under behandling, kan være meget sårbart. Et af de nye initiativer i det familieretlige system er Børneenheden, hvor barnet kan have sit eget helle. Det er Børneenheden der iværksætter de sagsskridt der involverer barnet, for eksempel børnesamtale eller børnesagkyndig undersøgelse. Dermed sikres, at barnet kommer i kontakt med så få voksne som muligt, men at barnets perspektiv stadig kan afdækkes. Det er ligeledes Børneenheden der vurderer, hvorvidt barnet har brug for yderligere støtte. Børneenheden er en enhed i Familieretshuset og dermed er der brug for tydelige grænser for, hvornår oplysninger kan videregives. Det er reguleret i §19 i lov om Familieretshuset, hvornår sagsoplysninger kan videregives fra Børneenheden og til Familieretshuset. Efter §19, stk. 2 kan Børneenheden videregive oplysninger til brug for behandlingen af sagen, medmindre barnet modsætter sig videregivelsen. Når barnet ”modsætter sig”, kræver det, at det konkret frabedes af barnet, at de konkrete oplysninger ikke ønskes videregivet. Dog skal den børnesagkyndige gå i dialog med barnet omkring, om oplysningerne kan videregives hvis de ”justeres”. Det er med henblik på at sikre barnets bedste i forhold til, at der ikke er oplysninger der går tabt i forbindelse med oplysningen af sagen. Her er det relevant at fastslå, at §19 i lov om Familieretshuset ikke kan medføre en fravigelse af den skærpede underretningspligt i henhold til Servicelovens §153³⁵.

3.10 Afslutning af sagen i Familieretshuset

Hvis parterne med hjælp fra Familieretshuset finder en fælles løsning og når til enighed under sagens behandling i Familieretshuset, visiteres sagen til afslutning som en §5-sag, hvor deres aftale registreres. Kan parterne derimod ikke nå til enighed, må der træffes afgørelse i sagen når den er oplyst. Under behandlingen af sagen, skal der tages højde for, hvad der er til gavn for barnet, hvorvidt det er yderligere rådgivning og konflikthåndtering eller det er en afslutning på sagen³⁶.

3.10.1 Afslutning af en §6-sag

Som udgangspunkt er det Familieretshuset der træffer afgørelse i en §6-sag, jf. §26 i lov om Familieretshuset.

---

³⁴ Børne- og Socialministeriet, VEJ nr. 9253 af 20/03/2019, 2019, side 16

³⁵ Ibid.: side 18

³⁶ Ibid.: side 9

Ifølge §27, stk. 1, i lov om Familieretshuset, er det sager der omhandler barnets bopæl, forældremyndighed og afgørelser omkring samvær, hvis afgørelsen er af indgribende karakter for barnet, det vil med andre ord sige, sager efter forældreansvarsloven. Herudover findes der naturligvis sager for anden lovgivning, hvor familieretten er kompetente til at træffe afgørelse, jf. §27, stk. 2. Et eksempel på dette kunne være, hvis sagen behandles sammen med en sag hvor familieretten skal træffe afgørelse, fordi den indeholder faktiske eller juridiske problemstillinger.

En afgørelse truffet af Familieretshuset kan efter §39 i lov om Familieretshuset, indbringes for familieretten til prøvelse. Anmodningen indgives til Familieretshuset og sker som udgangspunkt ved hjælp af den digitale selvbetjeningsløsning. Når Familieretshuset modtager en anmodning som denne, er der mulighed for at genoptage behandlingen af sagen, jf. §41, stk. 3 i lov om Familieretshuset. Hvis ansøgningen indeholder væsentlige nye oplysninger, der kunne have ført til anden afgørelse eller i tilfælde af sagsbehandlingsfejl, som kunne have haft afgørende betydning for afgørelsen, kan Familieretshuset benytte denne mulighed. Når familieretten har truffet afgørelse i sagen, sendes afgørelsen og de eventuelle ny fremkomne oplysninger til Familieretshuset, jf. retsplejelovens §449 e³⁷.

3.10.2 Afslutning af en §7-sag

Når der ikke længere er grundlag for det tværfaglige arbejde med forældrene, skal sagen indbringes for familieretten til afgørelse, jf. §32, 2. pkt. i lov om Familieretshuset. På baggrund af en konkret vurdering, er det Familieretshuset, som træffer afgørelse om, hvornår en sag indbringes. Der findes sager, hvor det efter en konkret vurdering vil være mest hensigtsmæssigt for f.eks. barnet, at sagen afsluttes hurtigst muligt og der kan forekomme sager, hvor der er brug for grundig oplysning af sagen, inden den sendes til familieretten. Ligeledes her sendes afgørelsen også fra familieretten til Familieretshuset, når den er truffet, samt ny fremkomne oplysninger³⁸.

3.11 Familierettens afsluttende behandling

Som tidligere nævnt, vil familieretten træffe afgørelse i de sager hvor Familieretshuset ikke har været i stand til det. Dommeren vil vurdere om der skal indhentes ny eller mere information. Dommeren vil typisk starte ud med et telefonmøde med parternes advokater, for at klarlægge hvordan sagen behandles bedst muligt. Herefter er det dommerens opgave, at tilpasse sagens forløb, så det passer til familiens situation.

---

³⁷ Børne- og Socialministeriet, VEJ nr. 9253 af 20/03/2019, 2019, side 13

³⁸ Ibid.: side 19

De fire muligheder der ofte bliver valgt imellem er følgende;

1. Forligsmetoden: Her holder dommeren et møde ed forældre, deres advokater og en børnesagkyndig. Forældrene får mulighed for at fortælle om deres situation med fokus på barnet. Her er det klare mål, at kunne tale sig frem til den løsning, der er bedst for barnet. Mislykkedes dette, vil dommeren indkalde parterne til hovedforhandling, hvor de får mulighed for at afgive forklaring og herefter vil dommeren træffe afgørelse i sagen.
2. Sagsforløb over én enkelt dag: Her vil sagsforløbet så vidt muligt foregå over en enkelt dag. Dommeren vil indkalde forældre og deres advokater til et forberedende møde, sammen med en børnesagkyndig. Forældrene har ligeledes her mulighed for at afgive forklaring og efterfølgende holder dommeren en samtale med den børnesagkyndige og det involverede barn. Herefter får forældrene en mulighed mere for at nå til enighed, efter de får indholdet af børnesamtalen at vide. Lykkedes dette ikke, vil dommeren træffe afgørelse i sagen.
3. Hovedforhandling: Et tredje muligt sagsforløb er, at dommeren indkalder forældrene til hovedforhandling uden et forberedende møde. Forældrene får mulighed for at afgive forklaring og deres advokater fremfører deres synspunkter. Der kan også være mulighed for en børnesamtale, enten afholdt af dommeren eller en børnesagkyndig. Herefter træffer dommeren ligeledes afgørelse i sagen.
4. Retsmægling: Endelig er der muligheden omkring retsmægling. Her vil en retsmægler mødes med forældrene for at finde frem til en løsning på konflikten. Det forudsætter naturligvis, at forældrene er indstillede på at deltage i mæglingen og at dommeren vurderer at forældrenes uoverensstemmelser kan løses ved denne metode³⁹.

3.11.1 Retsmægling

For at holde fokus på specialets problemformulering, vil det være relevant at uddybe lidt omkring retsmægling. Som nævnt ovenfor, forudsætter retsmægling at dommeren vurderer, at parternes konflikt vil kunne løses ved hjælp af mægling. Processen og principperne er de samme som ved en konfliktmægling, dog er de etiske retningslinjer for retsmæglere anderledes end for Familieretshuset, hvilket uddybes i afsnit 5.2.

---

³⁹ Danmarks domstole – Familieretten, side 8-10

Selvom parterne tidligere har gjort brug af retsmægling, hvor der ikke blev fundet en løsning, kan det stadig være relevant, at forsøge at nå frem til en løsning med bistand af en retsmægler. Der er mange muligheder ved en retsmægling og hvis forældrene for eksempel har brug for en prøveperiode eller lignende, ville det være muligt ved hjælp af en retsmægling at arbejde med forskellige løsningsforslag. I forhold til forældrenes fremtidige samarbejde, kan dialogen i sig selv, skabe grobund for et bedre og mere konstruktivt samarbejde⁴⁰. Der kan blandt andet også holdes opfølgende retsmæglinger, hvor parterne får betænkningstid og derefter mødes igen for at finde en fælles løsning. Er det ikke muligt for forældrene, at lave en aftale ved hjælp af retsmægling, må dommeren til slut træffe afgørelse i sagen⁴¹.

3.11.2 Hvordan belyses barnets bedste ved retsmægling?

Barnets bedste skal ligeledes belyses ved en retsmægling, hvilket eksempelvis kan ske, ved en børnesamtale, udarbejdelse af notat eller ved at en bisidder deltager for at belyse barnet bedste. Det fremgår af forældreansvarslovens §34, at barnet skal inddrages under en sag, så barnets perspektiv og synspunkter kan komme til udtryk. Forpligtelsen til at inddrage barnet i sagen gælder kun, hvis det må antages ikke at være til skade for barnet eller hvis det ikke anses for nødvendigt efter sagens omstændigheder. Efter en børnesamtale udarbejdes et referat, der kan benyttes til hjælp til at belyse barnets perspektiv i en retsmægling. Herudover kan deltagelse af en bisidder også være en hjælp, fx psykolog eller en børnesagkyndig, der kender til barnets behov.

Herudover kan der i forbindelse med en sag, udarbejdes en børnesagkyndig erklæring, en observationsrapport eller en sagkyndig erklæring om forældrene, jf. retsplejelovens §450a. Det er relevant at nævne, at i en børnesagkyndig erklæring, vil den børnesagkyndige forholde sig til forskellige sider af barnets og forældrenes forhold, for eksempel; barnets udviklingsniveau, socialt og færdighedsmæssigt, forældrenes muligheder for at forstå og imødekomme barnets både almene og særlige behov, forældrenes mulighed for at samarbejde. Herunder hvorvidt forældrene er i stand til, at se barnets behov for kontakt med den anden forælder og ligeledes barnets relationer til barnets andre centrale omsorgspersoner. Den børnesagkyndige skal se forholdene fra barnets perspektiv og kan gøre sig overvejelser omkring barnets fremtid i forskellige scenarier. Det er vigtigt, at være opmærksom på, at barnets situation og behov altid er forskellig fra barn til barn. En observationsrapport kan være relevant af flere forskellige årsager, eventuelt hvis parterne har modstridende påstande.

---

⁴⁰ Domstol.dk, Vejledning om retsmægling

⁴¹ Domstol.dk, Retsmægling

Derudover kan rapporten benyttes, hvis der er behov for at belyse et mindre barns perspektiv, tvivlsomhed om en forældres evne til at drage omsorg for barnet eller ved behov for samvær med et barn, som ikke har set den ene forælder i en periode.

Den sagkyndige erklæring om forældrene, kan udarbejdes, hvis der er personlighedsmæssige eller kognitive vanskeligheder, som hindrer forældrenes evne til at drage omsorg eller tage vare på barnet, som forældre⁴².

Kapitel 4 – Lovgivningen bag barnets bedste

4.1 Ændring i forældreansvarsloven

Den 7. november 2018 fremsatte Mai Mercado et forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven – Lovforslag nr. L 91. Lovforslaget udmønter sammen med forslaget til lov om Familieretshuset aftalen mellem Regeringen og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og SF om ét samlet familieretligt system, hvor der gøres en egentlig forskel for børnene, hvor hensynet til barnet sættes over alle andre hensyn og hvor familierne mødes med en helhedsorienteret tilgang. Lovforslaget blev vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 20. december 2018.

4.2 Formålet med ændringerne af forældreansvarsloven

Hensigten med ændringen var at skabe ét samlet familieretligt system, hvor der gøres en egentlig forskel for børnene. Herudover skal hensynet til barnet sættes over alle andre hensyn og familierne skal mødes med en helhedsorienteret tilgang. De ændringer der skulle gennemføres i den familieretlige lovgivning, er nødvendige for at understøtte det nye familieretlige system.

Ifølge forarbejderne til forældreansvarsloven skal flere forskellige tiltag sikre barnets bedste.

Herunder et skærpet fokus på barnet, når barnets forældre bryder med hinanden, herunder forslag der sikrer, at barnet og barnets trivsel sættes i centrum.

Først og fremmest blev en ny formålsbestemmelse, der sikrer barnets prioriteres højest, indsat i forældreansvarslovens §1. Herudover skulle det være muligt, at aftale delt bopæl for barnet ved fælles forældremyndighed og ændringen blev indsat i forældreansvarslovens §17 og §18. Ydermere var det ifølge forarbejderne vigtigt med en ”ro-om-barnet” periode, så fokus bevares på det der er vigtigt, nemlig barnet.

---

⁴² Domstole.dk, Vejledning om behandling af forældreansvarssager ved byretterne, 2018, side 15

Forældreansvarslovens §1: *"I alle forhold, som er omfattet af denne lov, skal hensynet til barnets bedste og barnets ret til trivsel og beskyttelse komme i første række."*

Ifølge forarbejderne har *"Ændringerne for det første til formål at tydeliggøre, at fuldbyrdelse skal ske af hensyn til barnet og skal varetage barnets bedste. For det andet skal ændringerne medvirke til at sikre, at fuldbyrdelse sker på en måde, der retter sig mod forældrerens og ikke mod barnet"*⁴³

4.3 Børnekonventionen

En af de vigtigste konventioner, der har betydning for behandlingen af sager omkring barnets bedste, er FN's børnekonvention. Børnekonventionen har til formål, at beskytte barnet på forskellige vis, herunder i forbindelse med forældres skilsmisse. Ifølge børnekonventionens artikel 1, defineres et barn, som en person under 18 år. Det samme er tilfældet i Danmark, da en person først bliver myndig når vedkommende fylder 18 år. På den baggrund vil begrebet "barn" blive brugt i specialet, for personer under 18 år.

I konventionen beskrives barnets typer af rettigheder, hvor særligt forsørgelsesrettighederne og deltagelsesrettighederne bliver relevante. Forsørgelsesrettighederne er barnets ret til, at få de mest basale behov fra forældrene opfyldt. Herudover er deltagelsesrettighederne relevante, da det er barnets ret, til at blive inddraget i beslutninger og hørt.

Børnekonventionens artikel 3 lyder således *"I alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række"*. Det skal med den artikel sikres, at barnet får den omsorg der er nødvendig for barnets trivsel.

Børnekonventionens artikel 8 er relevant, da den fastslår, at barnet har ret til familieliv. Herudover er artikel 12 og artikel 18 også relevante i denne sammenhæng. Artikel 12 er barnets rettighed til at blive inddraget, hvis det vurderes at være det bedste for barnet. Som det fremgår af artiklen skal barnet være i stand til at udforme egne synspunkter og tillægges vægt i overensstemmelse med alder og modenhed. Artikel 18 er en artikel, som tydeliggør at barnets bedste, skal komme i første række. Herudover beskriver artiklen også, at forældrene har et fælles ansvar, for barnets opdragelse og udvikling.

---

⁴³ Udvalgsbetænkning, LFB 2018-12-13 nr. 91

Resten af børnekonventionen er naturligvis også en stor del af børnenes rettigheder og samlet sørger de for, at sikre barnets bedste⁴⁴.

4.4 Barnets bedste

”Barnets bedste” er en retlig standart, hvilket med andre ord betyder, at lovgivningen ikke har en klar definition af, hvad der er ”barnets bedste”. Opfattelsen af, hvad der er bedst for barnet ændrer sig med tiden, og afhænger af forskellige opfattelser og værdinormer i samfundet. Vurderingen af hvad der er bedst for barnet bør indeholde en bredere bedømmelse af hvad det bedste er, både i et kortere, men også i et længere tidsperspektiv. Derudover må der tages hensyn til et af hovedprincipperne i loven: Et barn har ret til to forældre, der i fællesskab har ansvaret for barnet. Ved vurderingen af barnets bedste, må der også lægges vægt på, om den ene forælder uden rimelig grund hindrer den anden forældres kontakt til barnet. Forældreansvarsloven bygger på, at forældrenes samarbejde omkring barnet, er til barnets bedste og at alle afgørelser om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær skal træffes ud fra, hvad der er til barnets bedste. Det fremgår af forarbejderne til loven, at det er et dynamisk begreb, men der generelt lægges vægt på barnets udvikling og et fremadrettet perspektiv på barnets forhold. De bærende principper er omsorg og beskyttelse og barnets med – og selvbestemmelsesret. Barnets bedste handler om det enkelte barn og kan ikke generaliseres til at være det samme for alle børn på eksempelvis samme alder. I forhold til beskyttelse og omsorg, ligger det i reglerne om forældremyndighed, bopæl og samvær, som skal sikre barnets forbindelse med begge sine forældre⁴⁵.

4.5 Ny formålsbestemmelse – forældreansvarslovens §1

Bestemmelsen er som indledningsvist nævnt lovens formålsbestemmelse, som er indsat for at tydeliggøre, at barnets bedste og barnets ret til trivsel og beskyttelse altid skal komme i første række i alle forhold, som er omfattet af loven. Hensynet har således forrang over andre hensyn, herunder blandt andet hensynet til forældrene.

Bestemmelsen understøttes af forældreansvarslovens §4: *”Afgørelser efter loven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet. Familieretshuset og familieretten skal have fokus på, at afgørelser skal medvirke til at sikre barnets trivsel og beskytte barnet mod vold eller anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare, herunder at være vidne til vold”* og af diverse bestemmelser i lov om Familieretshuset.

---

⁴⁴ Børnerådet, Børnekonventionen

⁴⁵ Røhl & Adolphsen, Børn i Familie- og Socialretten, side 16

Bestemmelserne i §1 og §4 tager afsæt i artikel 3 i FN's børnekonvention og skal ses i sammenhæng med §5 omkring høring af barnet, som også er et grundlæggende element i lovens børneperspektiv.

Der er ved indsættelsen af 3. pkt. i §4 sket en præcisering af barnets bedste, herunder at det er barnets samlede situation, der skal tages hensyn til. Bestemmelsen fastslår, at Familieretshuset og familieretten ved alle afgørelser efter loven skal have fokus på barnets trivsel og på at beskytte barnet mod vold eller anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare, herunder at være vidne til vold.

4.6 "Ro om barnet" periode – forældreansvarslovens §17 og 18

Forældreansvarslovens §17 blev ligeledes ændret ved L 2018 1711 og fik dermed en ny fremstilling, især med indførelsen af det nye stk. 3 og 4. Ifølge forældreansvarslovens §17, stk. 3 har et barn af samlevende forældre med fælles forældremyndighed i de første tre måneder efter forældrenes samlivsophævelse delt bopæl, medmindre forældrene er enige om barnets bopæl. Ifølge forarbejderne er hensigten med denne periode, at skabe en tid, hvor barnet kan finde ro hos begge forældre. Er forældrene ikke enige omkring opretholdelse eller etablering af fælles forældremyndighed, har familieretten kompetence til at træffe afgørelse om, hvor barnet skal bo. Afgørelsen om barnets bopæl træder i stedet for en afgørelse om forældremyndighed og giver forældrene bedre mulighed for, at have fælles forældremyndighed, da spørgsmålet omkring barnets bopæl kan være det egentlige problem, når forældre anmoder om ophævelse af fælles forældremyndighed. Herudover er det væsentligt at bemærke, at barnet ikke har delt bopæl, hvis det afgørende hensyn til barnets bedste taler imod dette, jf. §17, stk. 4. Bestemmelsen skal anvendes, hvis eksempelvis den ene forælder har udsat den anden forælder for vold, eller ved frygt for om barnet udsættes for vold eller barnets fysiske trivsel er truet. Bestemmelsen finder ligeledes anvendelse, hvis forældrenes konfliktniveau er så højt, at de ikke er i stand til at træffe beslutninger omkring barnet og dette har betydning for barnets trivsel.

Forældreansvarslovens §17 skal ses i sammenhæng med §18 om varsling af flytning og forhindrer ikke, at forældrene selv aftaler hvor barnet skal bo. Derudover er det vigtigt at bemærke, at det bestemmelsen ikke giver mulighed for at træffe afgørelse om delt bopæl, men at bestemmelsen i §18a, giver forældrene mulighed for at aftale delt bopæl ved flytning, ligesom §17, stk. 3. Familierettens afgørelse om barnets bopæl skal træffes efter hvad der er bedst for barnet, jf. §4, 1. pkt. og hensynet til barnets bedste og barnets ret og trivsel skal komme i første række, jf. §1.

Familieretten træffer afgørelse ud fra en konkret vurdering af barnets samlede forhold. Der kan blandt andet lægges vægt på tilknytningen til forældrene hver især, deres personlige egenskaber og på, hvordan barnet vil reagere ved eventuelt at skulle skifte skole, institution eller lignende.

Kapitel 5 – De etiske retningslinjer

5.1 Indledning

De etiske retningslinjer er vejledende retningslinjer, der er gældende for de retsmæglere, der er tilknyttet familieretten eller de konfliktmæglere, der er tilknyttet Familieretshuset. Det er den vejledning der skal sikre, at parterne mødes med en ensartethed og en sikkerhed for de parter der deltager i mæglingen. De etiske retningslinjer findes blandt andet i Vibeke Vindeløvs bog ”Konfliktmægling – en reflektiv model”, i henholdsvis bilag 4 og bilag 5. Hver vejledning indeholder syv forskellige punkter og i det følgende afsnit vil jeg se nærmere på, hvilke forskelle der findes, i forhold til det fokus der må være på barnets bedste.

5.2 De etiske retningslinjer for retsmæglere

Når Familieretshuset ikke er i stand til at træffe afgørelse, indbringes sagen for familieretten. Her vil dommeren vurdere hvorvidt der er brug for ny og mere information i sagen. Som tidligere nævnt findes fire gængse metoder, som dommeren ofte vælger imellem. Den ene af disse muligheder, er retsmægling. Her mødes en retsmægler med forældrene, som er indstillede på at deltage i mæglingen og dommeren vurderer, at forældrenes uoverensstemmelser vil kunne løses med denne metode⁴⁶.

De etiske retningslinjer er generelle for alle retsmæglinger og er som tidligere nævnt delt ind i syv afsnit. Første afsnit er en definition af retsmægling, hvor det klarlægges hvordan en mægling tilrettelægges. Det andet afsnit hedder ”Retsmægler” og dette afsnit er parternes sikkerhed for, at der findes retningslinjer for hvordan retsmæglere skal agere under mæglingen og have gennemført et uddannelsesforløb. Retsmæglers rolle er her at lede mæglingen med respekt for parternes selvbestemmelse og uden at tage stilling til konflikten, herudover at klarlægge parternes bagvedliggende interesser og behov. Tredje afsnit omhandler neutralitet og upartiskhed og dette afsnit er parternes sikkerhed for, at retsmægleren skal trække sig, hvis retsmægleren selv, eller en af parterne ikke længere mener at retsmægleren forholder sig upartisk eller neutralt.

---

⁴⁶ Danmarks domstole – Familieretten, side 10

At parterne selv kan afbryde mæglingen uanset tidspunkt, er beskrevet i afsnit fire omkring frivillighed. Det femte afsnit indeholder reglerne omkring tavshedspligt og retsplejelovens regler herfor, for både parterne og retsmægleren. I sjette afsnit er deltagerne i processen beskrevet. Retsmæglingens primære aktører, er retssagens parter, der deltager personligt. Parterne har dog mulighed for at inddrage rådgivere eller bisiddere der har direkte kendskab til konflikten. Sidste afsnit i de etiske retningslinjer indeholder en liste over hvilke scenarier der kan forekomme før en retsmægling afsluttes⁴⁷.

Disse retningslinjer er gældende for alle retsmæglings i retten og gælder såvel for en erhvervstvist som en familiesag. Retningslinjerne er på den baggrund meget generelle og her findes ingen børnefokus. Bilag 4 afsluttes med følgende sætning ”Disse retningslinjer tages løbende op til revision, næste gang inden udgangen af 2018”. Retningslinjerne er fra 8. august 2016 og er dermed ikke blevet opdateret siden. På nuværende tidspunkt er der ingen fokus på barnets bedste at finde i de etiske retningslinjer, for en konfliktmægling i familieretten. Det kan diskuteres hvorvidt det optimale ville være at udarbejde nogle etiske retningslinjer separat til familieretten, nu hvor det familieretlige område er forandret en del på disse år.

I sammenhæng med ovenstående, er det vigtigt at understrege, at det ifølge vejledningen til familieretten, fremgår at der er mulighed for, at afholde børnesamtale for at skabe muligheden for, at belyse barnets perspektiv inden en eventuel retsmægling. Retsmægler bør ikke deltage i børnesamtalen, da balancen i forholdet mellem de oplysninger/indtryk som retsmægler besidder, da forskydes. Her kan enten en psykolog eller børnesagkyndig også deltage i retsmæglingen og på den måde være barnets repræsentant. På den måde er der være mulighed for, at inddrage barnets bedste og for mægleren, at sætte fokus hvordan forældrenes konflikt påvirker barnet⁴⁸.

5.3 De etiske retningslinjer for Familieretshuset

Som beskrevet i kapitel 3, tilbyder Familieretshuset forskellige former for konfliktmægling. Er sagen endnu ikke startet op findes der en mulighed for åben konfliktmægling. Derudover tilbydes konfliktmægling også til de parter der har opstartet en sag, men hvor det er et tilbud til parterne i forbindelse med den konflikthåndterende tilgang de mødes med.

---

⁴⁷ Vindeløv, Vibeke, Konfliktmægling, 2020, bilag 4, side 534

⁴⁸ Danmarks Domstole, Vejledning om behandling af forældreansvarssager, 2018

De etiske retningslinjer, der er gældende for Familieretshuset er i modsætning til de etiske retningslinjer for retsmæglere opdaterede, sidste gang i september 2019 og er dermed tilpassede i forhold til barnets bedste. Det første afsnit i retningslinjerne omhandler ligeledes definitionen af en konfliktmægling. Her er værdigrundlaget for den refleksive model inddraget og tilmed et fokusområde omkring anvendelse i forhold til forældreansvarssager. *"Anvendelse på den særlige kontekst i forældreansvarssager, indebærer, at der må tages højde for de særlige forhold, der kendetegner forældres konflikt i relation til deres børn"*. Her er altså indsat en vejledning i forhold til det hensyn der skal tages, når der er børn involverede. Det andet afsnit omkring frivillighed og selvbestemmelse er generelt set ens med afsnit fire i de etiske retningslinjer for retsmæglere. Dog er der her også indsat et afsnit omkring muligheden for at inddrage børnesagkyndig rådgivning i en pause under mæglingen. I det tredje afsnit findes reglerne omkring fortrolighed og hvorvidt oplysninger må videregives. Herefter, er følgende indsat *"Bliver mægleren bekendt med forhold, der giver formodning om, at et barn har behov for særlig støtte el. lign., har mægleren pligt til at underrette kommunen efter den sociale lovgivning"*. På trods af, at dette er reglerne omkring den sociale lovgivning, er det stadig relevant at nævne, da det understøtter det hele omkring barnets bedste. Fjerde afsnit omhandler konfliktmæglerens rolle, neutralitet og upartiskhed. Her er det bemærkelsesværdigt, at mægler ikke tidligere eller på et senere tidspunkt har været involveret i behandlingen af sagen, for eksempel børnesagkyndig rådgivning. Det femte afsnit i disse retningslinjer hedder barnets perspektiv. Afsnittet tager udgangspunkt i, at forældrene skal have fokus på barnets perspektiv i forhold til deres konflikt. Herudover beskriver afsnittet hvorvidt der er mulighed for at inddrage barnet, enten direkte eller indirekte via. en børnesamtale, hvor barnets perspektiv fremlægges for forældrene på vegne af, eller sammen med barnet. Barnet har også mulighed for at deltage i et opfølgende mæglingssmøde, sammen med den børnesagkyndige. Afsnit seks, indeholder en liste over mæglerens muligheder for at afbryde konfliktmæglingen. Her er den første mulighed særlig relevant; *"Hvis mægler finder, at forældrene er ved at indgå en aftale, som helt åbenbart strider mod, hvad der er bedst for barnet"*. Det er på denne måde ikke muligt for forældrene at indgå enhver form for aftale i forhold til deres barn og alt i alt understøtter dette den nye formålsbestemmelse som findes i forældreansvarslovens §1. Det sidste afsnit der findes er kort og omhandler konfliktmæglerens pligt til uddannelse⁴⁹.

---

⁴⁹ Vindeløv, Vibeke, Konfliktmægling, 2020, bilag 5, side 539

Disse retningslinjer er udarbejdet direkte til konfliktmægling i Familieretshuset og i takt med at det blev en realitet, er de selvfølgelig tilpassede til deres funktioner. Der er fokus på barnets bedste og mulighed for forældrene både at få juridisk og børnesagkyndig vejledning for eksempel i en pause. Derudover er det vigtige også, at forældrene får en forståelse af hvordan deres konflikt påvirker deres barns trivsel og udvikling, hvilket der med disse retningslinjer er mulighed for konfliktmægleren at sætte fokus på.

Når alt kommer til alt, er både de etiske retningslinjer for retsmæglere og for Familieretshuset vejledende og der er naturligvis en form for elastik ud til den enkelte konfliktmægler. Dog skal retningslinjerne samtidig være en sikkerhed for parterne, for at få en ensartet mægling med samme vilkår for alle. Det er en fin balance der skal findes i hver sag, der kræver konfliktmægling.

Kapitel 6 – Case, konfliktmæglingsmøde i Familieretshuset

6.1 Indledning

I mit arbejde med mit speciale, fandt jeg hurtigt ud af, at jeg havde en masse teori og at det jeg reelt set manglede var noget praksis, at tage udgangspunkt i. Jeg tog kontakt til Familieretshuset og spurgte om der var mulighed for, at jeg kunne få lov til at overvære en konfliktmægling i praksis. De synes heldigvis, ligesom jeg, at specialet lød spændende og var med på min idé omkring, at jeg kom derud og fik noget at arbejde med. Grundet EU's nyeste databeskyttelseslovgivning, bliver der naturligvis ikke nævnt personfølsomme oplysninger i specialet. Det følgende afsnit indeholder en redegørelse af familiens forhold og konflikter. Dernæst en analyse af de redskaber, mægleren benyttede i løbet af familiemæglingen. Til slut en vurdering af, hvordan der sættes fokus på barnets bedste, i forhold til konfliktmæglingens forløb og en vurdering af, hvad der kunne forbedres i den konkrete mægling. Dette kapitel er sendt til Familieretshuset og godkendt derfra.

6.2 Redegørelse af familiens konflikter

Et forældrepar med to små børn besluttede i løbet af sidste år, at gå hver til sit. Begge børn er præmature, det ene barn mistrives ifølge børnehaven og forældrene er begge opmærksomme på, at det ene barn også får nedsmeltninger derhjemme. Parret boede sammen i fire måneder efter de tog beslutningen om at de skulle skilles og de forsøgte at tage hånd om deres konflikter om aftenen når børnene var lagt i seng. Mor fortæller blandt andet, at hun har hørt fra det ene barn, at far råber og skælder ud når de er hjemme ved ham.

Far fortæller, at deres forhold ikke har fungeret optimalt i en længere periode og at han mener, at mor har arbejdet for meget det seneste år og på den baggrund har han haft alt forældreansvaret. Både mor og far ønsker en 10-4 ordning, hvor børnene er mest hos den respektive. Parret har forskellige bagvedliggende konflikter, både personlige og økonomiske, men det de begge udtrykker er, at deres største konflikt og det de kom for at finde en løsning på, er fordelingen af samværet med deres børn.

6.3 Analyse af mæglingen trin for trin

Trin 1 – Konfliktmægleren fra Familieretshuset starter mæglingen ud, med en præsentation af sig selv og af jeg selv som studerende. Herudover fortæller mægler kort, hvad hun ved om parret og deres situation og hvordan faserne i en mægling ser ud. Derudover får parterne information omkring tavshedspligt og at hun som mægler i dag, ikke kan være med til yderligere sagsbehandling i fremtiden, hvis dette skulle blive aktuelt.

Trin 2 – Konfliktmægleren åbner dette trin, ved at spørge parterne, hvem der kunne have lyst til at starte med at fortælle deres opfattelse af konflikten. Parterne synes hver især hinanden skal, dog ender mor med at starte ud. Imens parterne hver især fortæller om deres opfattelse, gør mægler brug af aktiv lytning. Derudover stiller mægler åbne spørgsmål undervejs, mens de fortæller, fx ”hvad gør det ved dig?” eller ”hvad gør det i forhold til børnene?”. Åbne spørgsmål kan anvendes i denne situation, når parterne selv skal have lejlighed til at bestemme retningen på deres fortælling. Mor fortæller, at hun er opmærksom på det sprog, hun benytter når hun kommunikerer med far. Hun forsøger at sige ”jeg” eller ”vi”, i stedet for ”du”, så far ikke føler sig forkert, hvilket viser at moren er klar over at den fælles kommunikation er et problem. Morens fortælling afsluttes, og mægler opsummerer hvad der er blevet sagt fra hendes side af. Mægler spørger ind til far og fortæller ham, hvordan han skal forholde sig. Far fortæller hvordan forløbet og hvordan deres samarbejde hidtil har fungeret. Når mægler stiller spørgsmål omkring fars følelser, fortæller han selv, at når han bliver presset, så bliver han indadvendt og får ikke kommunikeret ordentligt. Mægler forklarer parterne med en tegnet cirkel, hvad det er der sker, når deres kommunikation ikke lykkedes og hvordan denne cirkel gentages ved hvert problem der opstår. Her inddrages børnene også. Mægler spørger ind til, hvad de hver især tænker, at de selv ville kunne gøre anderledes, hvilket også er et udtryk for at få parterne til at huske tilbage på nogle positive oplevelser de har haft. Derudover spørger mægler meget ind til parternes følelser og hvad de hver især føler vil være den bedste løsning for dem.

Mægler har en snak med parterne omkring børnene og deres trivsel. Mægler spørger blandt andet ind til, hvordan børnene oplever/forstår situationen og hvordan de tror de føler. Herudover kommer der spørgsmål som for eksempel ”hvordan kunne situationen blive bedre for jeres børn?” – her svarer begge forældre, at det kan den hvis nogle tager ansvar. Mægler spørger parterne igen ”hvem har ansvaret for at børnene trives?” Her svarer parterne igen, at det har de som forældre. Parterne har altså anerkendt, at de begge er indforstået med at børnenes trivsel er deres ansvar som forældre. Mægler spørger ind til hvordan forældrene tror, at børnene påvirkes af deres situation. Den cirkel som mægler inddragede tidligere, bliver omdannet til en nedadgående kurve, hvor børnene placeres på, i forhold til, hvordan de oplever forældrenes konflikt. Mægler slutter af med, at spørge ind til hver deres ønsker for resultatet af konfliktmæglingen og her er svaret en samværsordning og god stemning imellem parterne. Fars ønske er specifikt en 7-7 ordning med en bopæl til hver. Mægler opsummerer de ting, som far har nævnt og det der er blevet sagt i forhold til børnene.

Mægler spørger mor om hun har brug for at knytte en kort kommentar til noget af det far har fortalt og det vil hun gerne, da hun føler hun har brug for at forsvare sig selv. Dog styrer mægleren det med hård hånd og mor får det hurtigt afsluttet igen. Mægler arbejder med parternes kommunikation og spørger parterne ”hvordan når man frem til en beslutning i fællesskab?” og opsummerer herefter deres fælles ønske, nemlig en samværsaftale. Da meget af tiden i konfliktmæglingen allerede er gået, foreslår mægler at der holdes en pause og at der efter pausen kommer en børnesagkyndig og fortæller parterne lidt om hvad der lægges vægt på ved en retssag omkring samvær.

Trin 3 – Efter pausen foreslår mægleren, at parterne går i gang med at få formuleret nogle problemformuleringer. Mor kommer med flere idéer til problemformuleringer der blandt andet omhandler børnenes tarv. Mægler formulerer nogle forslag til problemformuleringer, bl.a. ”Hvordan sikrer vi ro og stabilitet i forhold til børnenes trivsel og udvikling” og ”Hvordan sikrer vi i fællesskab barnets perspektiv”. Parterne begynder at tale sammen og her benytter mægler aktiv lytning, da det er vigtigt, at det er parterne der bliver enige om en fælles problemformulering. Dog kommer parterne ikke frem til noget specifikt og på baggrund af mors tidligere udsagn omkring børnene, fortæller mægleren omkring muligheden for 10-15 minutters børnesagkyndig rådgivning, hvilket begge parter samtykker til.

Den børnesagkyndige kommer ind i lokalet, og præsenterer sig selv. Mægleren foreslår, at hun går ud af lokalet og kommer tilbage når den børnesagkyndige er færdig, hvorefter parterne kan fortælle hvad de fik ud af den børnesagkyndiges besøg. Hun fortæller hvad der lægges vægt på i forhold til børnene, hvis parterne ikke kommer frem til en løsning selv under konfliktmæglingen. De forskellige ting hun nævner er, tilknytningen til barnet fx hvem har haft barsel, hvem tilbringer tid med børnene og hvem søger de til. Herudover er det vigtigt at se på, hvilke børn det er, hvordan de trives sammen/hver for sig. Hun fortæller yderligere, at når børnene ikke er ældre, kan det ikke anbefales, at man har en 7-7 ordning og at det stiller høje krav til forældresamarbejde, når man har så små børn. Herudover ser man på, hvordan børnene reagerer i den periode hvor sagen behandles og fortæller at ”savnet flytter ind i børnene”. Det er vigtigt at huske på, at børnene har været vandt til at se begge forældre hver dag, derfor prioriterer man, at der er kontakt oftere, frem for længere tid og at de kun har base ét sted. For at styrke deres søskende relation, er det vigtigt at det er den samme aftale for begge børn og at de skifter mellem forældrene på samme tid, så de altid har hinanden at knytte sig til. Den børnesagkyndige beder parterne genfortælle hvad de har hørt hende sige, for at få bekræftet at parterne har forstået de ting hun har fortalt. Inden hun går ud af lokalet, understreger hun en sidste gang at hendes absolutte erfaring fortæller hende at ”Jo bedre samarbejde – jo bedre trives børnene”.

Mægler kommer tilbage og parterne fortæller op deres oplevelse med den børnesagkyndige. Mor siger at hun håber at de nu ”kan snakke samme sprog”. Mægler foreslår at få lavet et overblik over fordele og ulemper for alle involverede parter.

Her benytter mægler værktøjet WATNA, hvor hun får parterne til at reflektere over, hvad det betyder for dem og deres børn, hvis de ikke kommer frem til en aftale.

Parterne skriver hver især deres tanker ned på papir. Parterne snakker frem og tilbage omkring den betydning det vil have, hvis de skulle gå derfra uden en aftale. Mægler spørger ind til hvor bekymret de hver især vil være for deres børn, hvis de ikke får en aftale. Derudover forsøger mægler, at få parterne til at fokusere på det positive og finde 3 gode ord, der beskriver hvordan de vil have det, hvis de gik fra mæglingen med en aftale.

Trin 4 – Tiden var inde til at parterne skulle i gang med at finde løsningsforslag til deres problemformuleringer og her fik parterne mulighed for hver især, at komme med deres argumenter for, hvorfor de hver især skal have bopæl/samvær med børnene. Mægler opsummerer på deres argumenter og begge parter er enige om, at de har brug for en ”dommer”, til at afgøre deres sag.

Parterne får mulighed for at skrive ned, hvad der er mindst/mest barnets perspektiv og mulighed for at snakke med hinanden om at finde en løsning. Mor kommer med konkrete forslag til, hvordan børnene kan fordeles midlertidigt, dog er det ikke løsningsforslag som far accepterer. Parterne indser at de har brug for en plan og hiver derfor en kalender frem, hvor de kan markere hvilke dage, børnene henholdsvis er hos mor eller far. Dog er parterne så langt fra hinanden og kan ikke blive enige om, hvordan børnenes dage skal fordeles. Mægler minder igen parterne om konsekvenserne for børnene ved at gå fra konfliktmæglingen uden en aftale og minder parterne om deres ansvar. Derudover provokerer mægler parterne lidt, ved at spørge ”hvad skal børnene så, når I kun kan blive enige om samvær 6 ud af 10 dage?” Der er ingen af parterne der er villige til, at ”opgive” det udgangspunkt de selv kom med og på den baggrund når parterne ikke frem til en aftale.

6.4 Årsager til mislykket forhandling

Mæglingen afsluttede uden at parterne fik en aftale. Når en forhandling ikke lykkedes, må man se på årsagerne til det manglende resultat. Der kan tages udgangspunkt i ”det modne øjeblik”, hvor man må vurdere hvorvidt tidspunktet for forhandlingen er det rette. Er dette ikke tilfældet, kan man ligeså godt lade være med at forhandle. Balancen findes idet, at man på den ene side ligeså godt kan lade være med at finde en løsning, på et problem der ikke er modent til at blive forhandlet og på den anden side at parterne på et tidspunkt indser, at konflikten skal løses. I denne case var situationen til at bære for parterne og derfor var konflikten ikke moden til løsning eller forhandling⁵⁰.

Et andet aspekt til forståelse af, hvorfor forhandlingerne ikke lykkedes, kan være de forskelle i vurdering af risici og tab, som er noget de fleste mennesker kender til. I teorien vil de fleste foretrække en sikker lille gevinst, fremfor en stor usikker gevinst. Det interessante er her, at når det drejer sig om risiko for tab, reagerer de fleste mennesker omvendt. I konfliktmæglingen var det samværet med børnene, der var mulighed for at miste og her var parterne tilbøjelige til at gøre, hvad de kunne for at undgå et sikkert men relativt lille tab og til gengæld løbe risikoen ved at lide et langt større tab fx ved en retssag. Det er den ”kognitive barriere”, der anses for at være en del-forklaring på, at nogle vælger at have store udgifter til en retssag i håbet om at vinde sagen. Det er dog afgørende, hvorvidt noget anses som et tab eller en gevinst, da det er den ramme man ser problemet i, der er afgørende. I konfliktmæglingen har parterne udsigt til en §6-sag, og set i forhold til barnets bedste, vil der klart være risiko for tab for én af parterne, i form af samvær med deres børn.

---

⁵⁰ Vindeløv, Vibeke, Konfliktmægling, 2020, bilag 5, side 152-153

6.5 Barnets bedste i konfliktmæglingen

De etiske retningslinjer fastsætter at mægler har ansvar for, at forældrene får fokus på barnets perspektiv i forhold til forældrenes konflikt. Opgaven skal udmøntes på en respektfuld og undersøgende måde, således det stadig er forældrene der har rådighed over indholdet af konfliktmæglingen⁵¹.

Under konfliktmæglingen var der fokus på børnenes perspektiv, både fra mæglerens og forældrenes side. For netop at få forældrenes fokus drejet over på børnenes perspektiv, stillede mægler fra start spørgsmål omkring børnenes trivsel og deres udvikling, så det fik forældrene til at overveje deres konflikt set i forhold til de konsekvenser deres børn står over for. De problemformuleringer der løbende blev udarbejdet, var med fokus på børnenes trivsel og udvikling. Da den børnesagkyndige deltog for at oplyse parterne, var det også med fokus på, hvordan børnene bedst kom igennem deres skilsmisse og hvordan parterne skulle samarbejde for at hjælpe børnene så meget som muligt. Denne konfliktmægling var en åben mægling, hvilket ikke var hensigtsmæssigt for parterne, da deres konfliktniveau allerede var rigtig højt. Det ville have været gavnligt for parterne, at sagen var startet som en §6-sag, hvor de var blevet mødt med en konflikt håndterende tilgang og hvor de kunne have indhentet oplysninger fra vuggestue osv. inden mæglingen startede. I så fald, ville parterne have haft nogle flere konkrete oplysninger, der muligvis kunne have dannet baggrund for en aftale.

Kapitel 7 – De nye tiltag

7.1 Indledning

Dette kapitel vil indeholde en komparativ analyse og vurdering af hvilken udvikling der er sket i forbindelse med, at Statsforvaltningen blev til Familieretshuset og hvilke muligheder der findes for at sikre barnets bedste i dag frem for tidligere. Første afsnit er en kort gennemgang af de tidligere relevante retsregler, men da de fleste af disse er ændret, vil specialet fokusere på de gældende retsregler og de tilbud der findes til børn i dag.

7.2 Tilbud til børn i den tidligere ordning

Forinden 1. april 2019 hvor Statsforvaltningen blev erstattet med Familieretshuset startede alle forældreansvarssager i Statsforvaltningen. For at Statsforvaltningen kunne finde frem til den rette løsning, var det vigtigt at belyse, hvordan situationen så ud fra barnets perspektiv. Det kunne gøres på forskellige måder, for eksempel ved at afholde en børnesamtale.

---

⁵¹ Vindeløv, Vibeke, Konfliktmægling, 2020, bilag 5, side 492

Det var Statsforvaltningen der besluttede, hvorvidt en børnesamtale skulle finde sted og afgørelsen skulle træffes på baggrund af barnets alder, modenhed eller hvis sagen var særlig kompliceret, måtte det kræve udtalelser fra andre med relevant viden om barnet, for eksempel skolen eller daginstitutionen. Derudover var der mulighed for at deltage i børnegrupper, hvis man var barn mellem 8 og 14 år og havde forældre der skulle skilles. Formålet med børnegrupperne var at hjælpe og støtte børnene, så de bliver bedre til at håndtere deres forældres skilsmisse.

Den daværende forældreansvarslovs §34 omhandlede, ligesom den stadig gør, inddragelsen af barnet under en sag om forældremyndighed, så barnets perspektiv og synspunkter kunne komme til udtryk. Dette var muligt ved hjælp af samtaler med barnet eller børnesagkyndige undersøgelser. Ligeledes skulle forpligtelsen til at inddrage barnet ikke gælde, hvis det måtte antages ikke at være til barnets bedste eller måtte anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder⁵².

En praksisundersøgelse fra Ankestyrelsen viste, at Statsforvaltningen i 36 ud af 38 sager belyste barnets perspektiv tilstrækkeligt, hvilket svarede til 95 procent af sagerne⁵³.

I en rapport fra Børnerådet fremgår det, at mange børn aldrig havde hørt omkring deres initiativret eller tilbuddet om bisidder, da kun enkelte havde gjort brug af det. I 2014 blev der afholdt 79 møder i statsforvaltningen som følge af, at et barn havde gjort brug af sin initiativret. De første fem måneder af 2015 blev der afholdt i alt kun 19 møder, hvilket viser et klart billede af hvor få børn der har gjort brug af deres muligheder. Sammenlignet med, at der i 2014 ligeledes blev afholdt 2.122 børnesamtaler, må det være et tegn på, at børnene ikke blev tilstrækkeligt oplyst om deres muligheder⁵⁴.

7.3 Den nyoprettede Børneenhed

Særligt når forældre har en sag til behandling i det familieretlige system, er de indblandede børn sårbare og kan have brug for støtte. På den baggrund har Familieretshuset oprettet en Børneenhed, der yder støtte til de børn, der måtte være påvirkede af forældrenes konflikt. Børneenheden skal sikre, at de børn, der er involveret på den ene eller anden måde, kommer så skånsomt igennem forløbet som muligt⁵⁵.

---

⁵² Børnerådet, Det er børnene det handler om. Deres mening er faktisk ret vigtig, 2015, side 26

⁵³ Ankestyrelsen, Ankestyrelsens praksisundersøgelse om samværssager, 2016, side 2

⁵⁴ Børnerådet, Det er børnene det handler om. Deres mening er faktisk ret vigtig, 2015, side 42

⁵⁵ Børne- og Socialministeriet, VEJ nr. 9253 af 20/03/2019, 2019, side 20

Ifølge Familieretshusvejledningen nr. 9253 af 20/03/2019 er formålet med Børneenhedens tilbud er; *”at hjælpe barnet og understøtte barnets trivsel. Børneenheden yder støtte med udgangspunkt i det enkelte barn og barnets behov”*. I de følgende afsnit vil specialet fokusere på de konkrete tiltag der er etableret, for at sikre barnets bedste.

7.3.1 Børneenhedens tilbud om støtte til børn

I Børneenheden findes en række støtte- og rådgivningstilbud, med henblik på at hjælpe og understøtte barnets trivsel. Tilbuddene er først og fremmest rettet mod børn, der er involverede i en familieretlig sag. Dog har Børneenheden også åbne tilbud, der er rettet mod alle børn, der lever i brudte familier.

De forskellige tilbud er oplyst i lov om Familieretshusets §15, stk. 2 og indeholder følgende; at udpege en børnesagkyndig medarbejder som kontaktperson, jf. §17, at yde støtte til, at et barn får en bisidder, jf. §18, stk. 1, at tilbyde børnesagkyndig rådgivning til børn, jf. §32 i forældreansvarsloven, at yde støtte til børn gennem en rådgivningslinje samt børnegrupper. Som det fremgår af bestemmelsen, er det ikke en udtømmende liste og dermed overlades Børneenheden en vis fleksibilitet i forhold til at kunne tilrettelægge den nødvendige støtte til barnet. Hensigten kunne også over tid, være at Børneenheden fik muligheden for at udvikle nye og forbedrende støtte eller rådgivningstilbud på baggrund af deres erfaringer⁵⁶.

7.3.1.1 Kontaktperson

Alle børn, som er involverede i enten en §6 eller en §7-sag er meget sårbare og skal som udgangspunkt tilbydes en kontaktperson og helst indenfor syv hverdage efter visitationen, jf. §14, stk. 1 nr. 3 i lov om Familieretshuset. Kontaktpersonerne er børnesagkyndige medarbejdere i Børneenheden som har til opgave at støtte og rådgive barnet. Kontaktpersonen spiller en stor rolle i forhold til at få belyst barnets synspunkter bedst muligt og sikre at barnet kommer så skånsomt igennem sagsbehandlingen som muligt. Det er ikke alle børn, der har behov for lige meget støtte. Det vil i høj grad afhænge af, den konkrete situation barnet befinder sig i. Som minimum tilbydes barnet børnesagkyndig rådgivning med henblik på, at være i stand til at håndtere den situation, som barnet er i, grundet forældrenes konflikt. Hvis konflikten ikke afsluttes i Familieretshuset følger kontaktpersonen med barnet over i familieretten, så det er den samme person som barnet kan støtte sig til under hele forløbet.

---

⁵⁶ Børne- og Socialministeriet, VEJ nr. 9253 af 20/03/2019, 2019, side 20

Har barnet i et tidligere forløb haft en kontaktperson må det anses for værende hensigtsmæssigt at det i det nye sagsforløb bliver den samme person, hvis det er praktisk muligt, for at skabe kontinuitet og tryghed for barnet⁵⁷.

7.3.1.2 Barnets ret til en bisidder

Et barn, der er involveret i en §6 eller §7 sag har ret til en bisidder, jf. lov om Familieretshusets §18.

Det kan være igennem hele forløbet, hvor barnet har brug for hjælp i form af en støtteperson.

Barnets bisidder kan blandt andet hjælpe barnet i forbindelse med børnesamtale,

børnesagkyndigundersøgelse eller hvis barnet deltager i rådgivning eller konflikthåndtering. Efter

§18, stk. 4 i lov om Familieretshuset, skal en bisidder være fyldt 15 år og kan for eksempel være et

familiemedlem, en lærer, træner eller lignende. Det er vigtigt at det er klarlagt for både barn og

bisidder, at bisidderens opgave ikke er at repræsentere barnet, men at bistå barnet.

Det findes ingen krav til samtykke fra forældremyndighedsindehaverens side, om at barnet gør brug

af en bisidder. Børneenheden indgår i en dialog med forældrene og barnet, hvis der er

uoverensstemmelser omkring barnets valg af bisidder, dog er det vigtigt at fokus fra alle parter

ligger på alene at støtte barnet og at dæmpe konflikten.

I helt særlige tilfælde vil Børneenheden kunne træffe afgørelse om, at barnet ikke kan lade sig bistå

eller tilsidesætte barnets valg af bisidder, jf. §18, stk. 2 og 3 i lov om Familieretshuset. Et eksempel

på dette kan være en situation, hvor barnet ønsker en bisidder, der deltager til en børnesagkyndig

undersøgelse og at det efter en konkret vurdering, vil hindre at der gives et retvisende billede af

barnets bedste. En sådan situation vil kunne opstå, hvis det reelt ikke er barnet der har valgt den

pågældende bisidder, men bisidderen er blevet udpeget af en af forældrene. Børneenheden skal i

sådanne situationer, som udgangspunkt sikre at barnet har en kontaktperson, som kan støtte

barnet⁵⁸.

7.3.1.3 Børnesagkyndig rådgivning og konfliktmægling

Børn som er involverede i familieretlige sager, jf. forældreansvarslovens §32, skal tilbydes

børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling. Tilbud om børnesagkyndig rådgivning til børn,

gives af Familieretshusets Børneenhed, jf. §15 i lov om Familieretshuset. Tilbuddet er en del af den

støtte og rådgivning som Børneenheden yder til børn, der er berørte af forældrenes konflikt.

---

⁵⁷ Ibid.: side 21

⁵⁸ Børne- og Socialministeriet, VEJ nr. 9253 af 20/03/2019, 2019, side 12

Formålet med børnesagkyndig rådgivning og konfliktmægling er, at hjælpe forældrene til selv at løse deres konflikt. Derudover kan børnesagkyndig rådgivning medvirke til at dæmpe forældrenes konflikt⁵⁹.

7.3.1.4 Barnets initiativret

Som følge af det nye familieretlige system har børn, der er fyldt 10 år en initiativret, jf. forældreansvarslovens §35. Som et led i styrkelsen af barnets bedste giver §35 et barn mulighed for, at anmode Familieretshuset om at indkalde forældrene til et møde hvor forældrene og barnet kan drøfte forældremyndighed, bopæl eller samvær. Bestemmelsen giver ikke barnet partsstatus, det er stadig kun forældrene, der er direkte parter i sagen. Ligeledes her er det Børneenheden der yder støtte og rådgivning til et barn, der vælger at anvende initiativretten og kontaktpersonen der ligeledes står for den efterfølgende vejledning til barnet efter mødets afholdelse⁶⁰.

I forbindelse med anvendelsen af barnets initiativret, skal Børneenheden være opmærksomme på hvorvidt barnet har brug for yderligere støtte efterfølgende. Her kan Børneenheden for eksempel tilbyde deltagelse nogle af de åbne tilbud, for eksempel en børnegruppe. Børnegrupperne ledes af Børneenhedens børnesagkyndige medarbejder og er et åbent tilbud for alle børn, som lever i en brudt familie. Formålet med børnegrupperne er, at give børnene en mulighed for, at snakke omkring deres tanker og følelser med andre børn, der sidder i samme situation.

Et af de andre åbne tilbud der findes er en rådgivningslinje, som er Børneenhedens rådgivningslinje med en telefonservice. Her er det muligt for barnet at ringe ind og tale anonymt med en børnesagkyndig medarbejder.

Siden Familieretshuset erstattede Statsforvaltningen d. 1 april 2019, er der sket en mærkbar stigning i antallet af børn, der benytter deres initiativret. Alene i årets første otte måneder, henvendte knap 200 børn sig, hvoraf 193 har resulteret i, at forældrene er blevet indkaldt til et møde med udgangspunkt i barnets ønsker. Kontorchefen for Familieretshuset i Odense og Aabenraa, Kirsten Rosenkilde udtaler, at børn ofte tager kontakt til dem, hvis de ikke føler at forældrene vil lytte til deres ønsker eller tage dem alvorligt.

---

⁵⁹ Ibid.: side 24

⁶⁰ Ibid.: side 22

Derudover er det ikke altid så vigtigt, om inddragelsen fører til en decideret ændring. Nogle gange er det dialogen for barnet der er det vigtigste, hvilket ofte medfører eftertanke hos forældrene og små ændringer i hverdagen⁶¹.

En repræsentativ spørgeskemaundersøgelse fra Børnerådet i 2016, viser at skilsmissebørn i væsentlig mindre grad oplevede at de blev lyttet til, sammenlignet med børn boende sammen med begge forældre. Derudover viste undersøgelsen, at de børn der blev inddraget, da samværsordningen blev lavet, var langt mere tilfredse end de børn, der ikke blev. I praksis er der blandede holdninger omkring barnets initiativret og om barnet bør opnå partsstatus. Hanne Hartoft, der er lektor og medlem af Børnerådet er ikke i tvivl om hendes standpunkt. Hun mener, at barnets medbestemmelsesret er essentielt for et vellykket skilsmisseforløb og at børn på en vis alder, må være kompetente til at træffe beslutninger og vide hvad der er bedst for dem selv. Det er derudover hendes personlige holdning, at barnet bør opnå partsstatus. Ligeledes mener Julie Lunde fra rådgivningsportalen Barnets Ret, at samfundets syn på barnet har ændret sig og det er dermed også på tide at børns retsstilling følger trop. På den modsatte side sidder Ingrid Hartelius Dall som seniorrådgiver hos Børns Vilkår og her falder idéen om partsstatus ikke i god jord. Hun mener, at det vil være at pålægge barnet et urimeligt stort ansvar og at der i visse tilfælde vil være praktiske grunde til, at barnet netop ikke kan få eksempelvis den samværsordning som barnet ønsker. Seniorforsker Mai Heide Ottosen mener ligeledes heller ikke, at det bør være op til barnet at beslutte hvor det vil bo. Hun mener at der kan forekomme eksempler hvor barnet vil bo hos den ene forældre, for eksempel hvis den ene forældre er syg og barnet vil hjælpe. Her må der skelnes mellem barnets ønske og barnets bedste⁶².

7.4 Plads til forbedringer?

Med udgangspunkt i lovens forarbejder og vejledning om Familieretshuset, hvor det fremgår af hvordan barnets bedste i praksis skal tages højde for, så lyder det næsten for godt til at være sandt. En ny formålsbestemmelse, et helt nyt familieretligt system der tager udgangspunkt i barnets bedste og en hel Børneenhed der kun har til opgave at varetage barnets interesser og sørge for barnets trivsel og udvikling. Men hvorfor er det så ikke alle der elsker det nye familieretlige system? Det er der flere forskellige årsager til.

---

⁶¹ Mencke, Mathias Sonne ”Nogle gange føler jeg skyldfølelse over for min mor”, 2019, side 1

⁶² Mencke, Mathias Sonne ”Nogle gange føler jeg skyldfølelse over for min mor”, 2019, side 2-3

For de forældre, der søger om skilsmisse, kan der gå måneder før de kommer til det første møde i Familieretshuset. I december steg den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i en almindelig skilsmisssag til cirka 14 uger. Ligeledes med sager omkring bopæl, samvær og forældremyndighed, er ventetiden lang, her kan der gå op til 21 uger fra forældrene henvender sig og frem til det første møde i Familieretshuset. Det er rigtig lang tid, for familier der står i deres livs krise. Det afgørende er her at familierne mødes med rådgivning, der i ventetiden kan hjælpe med at holde konfliktniveauet nede og sikre, at forældrene fastholder god kommunikation og samarbejde med fokus på deres børn i den periode, hvor alt er uafklaret. Uvidenhed og uklarhed er nogle af de elementer der tynger en familie og dette kan i værste tilfælde medføre at forældrene og ikke mindst børnene ender i en mere konfliktfyldt skilsmisse end de måske egentlig havde til at starte med⁶³.

Et andet kritikpunkt Familieretshuset mødes med, er det nye visitationssystem. I spørgeskemaet i visitationen skal forældreparret selv finde ud af, at svare på de spørgsmål som deres konflikt omhandler. Ofte er det den ene forældre, der henvender sig og denne person kan være fyldt med vrede og frustrationer, hvilket kan påvirke udfaldet af spørgeskemaet og dermed sagens behandling. Herefter får den anden forældre besked fra Familieretshuset og muligheden for at konflikten eskaleres endnu mere, bliver større. Et af de spørgsmål i visitationen, der møder kritik, er spørgsmålet om parten har været udsat for fysisk eller psykisk vold af deres partner. Der er rigtig stor forskel på hvad den enkelte forbinder med fysisk eller psykisk vold og dermed kan antallet af sager der skal direkte til familieretten stige voldsomt. Helt op til 70 procent af førstehenvendelserne udfylder de indledende spørgsmål således at de styres ind i et forløb, der starter ud med en retssag. Sammenholdt med den lange sagsbehandlingstid vil det være svært at undgå, at forældrenes konflikt eskaleres yderligere, hvilket må siges ikke, at være til barnets bedste⁶⁴.

Som nævnt i afsnit 4.6 blev det med ændringen i forældreansvarslovens §17, et krav til skilsmisseforældre i tre måneder efter samlivet er ophørt, at fællesbørn har tvunget delt bopælsret. Denne periode møder også en del kritik, da det ifølge flere forskellige fagpersoner er med til at forværre konflikterne i mange brudte familier. Med denne bestemmelse kan der først træffes afgørelse om barnets bopæl efter den tre måneders lange refleksionsperiode.

---

⁶³ Holm Ahrenkilde, Thue, Frustration på krisemøde om skilsmisser: Der er alvorlig risiko for, at systemet kolliderer, 2020

⁶⁴ Christensen, Per Steen, Hjælp til skilsmissemfamilier savner sund fornuft, 2020

Det betyder i mange tilfælde, at konflikterne i familierne stiger og at nogle børn lever i massive konflikter med stigende skænderier, hvilket er et stort problem i praksis og ikke til barnets bedste⁶⁵. Da det i sagens natur er et sæt forældre, der lever hver for sig, er det ligeledes problematisk, at moderen stadig favoriseres som den bedst egnede forælder. Lovgivningen er indrettet således, at det er barnets bopælsadresse der er afgørende for, hvilken forælder, der bliver beslutningstager for barnet, altså bopælsforælder. Den anden forælder, bliver automatisk til det vi kalder samværsforælder. Statistisk set, er det en klar fordel for kvinderne. Af de ca. 270.000 børn, der lever i to forskellige hjem, er 88 pct. af dem registreret med bopælsadresse hos moderen. Vi har brug for, at to egnede forældre er stillet lige i samarbejdet og beslutningerne vedrørende barnets trivsel⁶⁶. Opdelingen mellem bopælsforælderen og samværsforælderen kan nemt optrappe forældrenes konflikt og vanskeliggøre deres samarbejde, fordi den ene forælder netop fratages basale rettigheder fra barnet. Forskning viser, at børn har mest gavn af ligelig adgang til begge forældre. Undersøgelser fra det svenske Karolinska Institut viser, at børn i deleordninger har markant bedre psykisk sundhed og klarer sig uddannelsesmæssigt bedre, end børn der bor mest hos den ene forælder⁶⁷.

Det er dog svært at generalisere på dette punkt, da det der fungerer for én familie, ikke nødvendigvis fungerer for en anden. Ved et studie som dette er det nødvendigt at finde årsagssammenhænge, før man kan lave direkte anbefalinger. Et andet scenarie er, at ressourcestærke forældre ofte kommunikerer bedre efter en skilsmisse og vælger at dele tiden med deres børn.

7.5 Sammenfatning

Analysen viser, at barnets bedste i den tidligere ordning, var tilstrækkeligt tilgodeset. Dog er noget af det, der fremgår tydeligt af analysen er, at flere børn gør brug af deres initiativret. For mange børn behøver der ikke nødvendigvis være en ændring i deres dagligdag, men ofte er det et spørgsmål om blot at føle, at man bliver hørt. Den nyoprettede børneenhed er udstyret med en del forskellige tilbud til børn, hvor det kan sikres, at barnets trivsel fortsætter, på trods af forældrenes konflikt. Der er dog også noget i analysen, der giver anledning til bekymring. Sagsbehandlingstiden i Familieretshuset er én af tingene.

---

⁶⁵ Holm, Thue Ahrenkilde, Vi må rette op på skilsmissefejl, 2019

⁶⁶ Lisner, Louise, Det er helt galt, at loven betragter børnene som morens ejendom, 2017

⁶⁷ Normander, Bo, Skilsmisseytelse er en katastrofe for mænd, 2020

Derudover kan den nye lovgivning omkring delt bopæl i tre måneder og forældrenes refleksionsperiode, optrappe konflikten og skabe mistrivsel hos de børn der er involveret. Det er naturligt, at et helt nyt familieretligt system, vil møde kritik, da det er en stor ændring for mange mennesker. Når det skal evalueres på, hvorvidt systemet fungerer i forhold til barnets bedste, må det vurderes at den delte bopælspligt i tre måneder, må tages op til revision, da den kan virke konfliktoptrappende for mange familier.

Kapitel 8 – Hvilken effekt har konfliktmægling for barnet?

8.1 Indledning

Generelt set har skilsmisser flere negative konsekvenser for familien, som bliver delt efter skilsmissen. Skilsmisser øger risikoen for, at barnet mistrives, hvilket kan medføre mindre uddannelse, dårligere karakterer og øget kriminalitet⁶⁸. Når forældre beslutter de skal skilles, vil deres konflikter typisk bunde i skuffede forventninger og følelsen af manglende respekt. Fælles for de fleste konflikter er, at de sjældent er konkrete. De er startet ud med noget banalt og er derefter blevet bygget op igennem årene der er gået⁶⁹.

I de følgende afsnit vil specialet forsøge at finde svar på, hvilken effekt en konfliktmægling kan have for et barn, der er fanget midt i forældrenes konflikt, hvis forældrene selv er i stand til at komme frem til en fælles løsning og omvendt, hvis de ikke er, for at få besvaret problemformuleringen så godt som muligt.

8.2 Når parterne finder en fælles løsning

Når parterne deltager i en konfliktmægling, hvad enten det er en åben mægling eller en konfliktmægling i forbindelse med deres sag og parterne finder en fælles løsning der kan tilgodese alle barnets behov, er det naturligvis det scenarie de fleste vil foretrække. Parterne vil igennem mæglingen finde frem til den skræddersyede løsning der passer til lige netop deres dagligdag og ofte kan det være løsninger, en dommer aldrig ville kunne komme frem til. Derudover kan der med mæglers hjælp udarbejdes en fornuftig og detaljeret plan for barnets aktiviteter hos de respektive forældre og i bund og grund må forældrene være dem der kender deres barn bedst og dermed også ved, hvad der er det bedste for netop deres barn.

---

⁶⁸ ROCKWOOL fonden forskning, brud mellem forældre har negative konsekvenser for børnene – og antallet af skilsmisser er steget, 2019

⁶⁹ Gejl, Trisse, Konflikten har altid to sider – mindst, 2009

Det vil altid være en individuel vurdering af hvert barn, hvilke behov der er grundlæggende for at deres barn får de bedste forudsætninger for at trives hos begge forældre. Herudover slipper parterne for at skulle igennem familieretssystemet, som i nogle tilfælde kan være konfliktoptrappende. At opnå en fælles forståelse for det opståede problem og sammen finde frem til løsninger giver det bedste grundlag for et fremtidigt samarbejde parterne imellem. På den måde er barnet bedre stillet med to samarbejdsvillige forældre, der kan få det til at fungere.

8.3 Konsekvenser når mæglingen mislykkedes

Hvis forældrene har deltaget i en konfliktmægling og de går derfra uden en fælles aftale, er det Familieretshuset eller familieretten der må træffe afgørelse i deres sag. Når en konfliktmægling mislykkedes, er det ikke fordi at forældrenes konflikt forsvinder, tværtimod vil konflikten ofte optrappes.

Der er ingen tvivl om, at børn påvirkes negativt, hvis de inddrages i forældrenes konflikter. En dansk undersøgelse viser, at skilsmissebørn har anspændte relationer og føler at deres forældre er i åben krig. Ifølge undersøgelsen var børnene meget beviste om, hvordan deres forældre havde det med hinanden, selvom de ville forsøge at skjule det. Når forældrene ikke selv kunne finde frem til en løsning, vil de belastende forældrerelationer smitte af på børnene. Eksempler på det kan være, at man undgår hinanden, eksempelvis ved at sætte barnets taske af i garagen ved skiftedag, undgår at snakke med hinanden eller ikke kunne formå at være sammen om at fejre barnets fødselsdag. Undersøgelsen viste ligeledes, at en del ældre børn frygtede, for eksempel at deres konfirmation, ville blive ødelagt på grund af forældrenes konflikt⁷⁰.

I de konflikttunge familier kan børn blive fanget i en loyalitetsklemme eller blive ”brugt” i en alliance mod den anden forælder, fordi forældrene åbenlyst deres sine frustrationer over den anden forælder med barnet. Som tidligere nævnt, er det ikke positivt for barnet når forældrene ikke kan nå til enighed omkring deres konflikt. Det kan påvirke barnets trivsel og udvikling i en negativ retning og i de tilfælde hvor konflikten trækker ud i en længere periode, kan det have store konsekvenser for barnet i sidste ende.

8.4 Bør der indføres obligatorisk mægling?

Mægling fremstår ofte som værende et mere fredeligt alternativ til den traditionelle tilgang til skilsmisseforhandling. En undersøgelse fra Leuven og Gent Universitet i Belgien viser, at mæglede skilsmisser opnår højere afviklingsrate end de skilsmisser der bliver afgjort ved hjælp af en retssag.

---

⁷⁰ Ottosen & Schwartz, Beskyttelses- og risikofaktorer for skilsmissebørns trivsel, 2013, side 66

Cirka halvdelen af deltagerne i undersøgelsen, havde højt konfliktniveau med deres ægtefælle inden skilsmissemødet og på trods af dette, hjalp en mægler 30% af deltagerne med at nå til enighed. Det der fremgår, som det væsentligste af rapporten, er at de deltagere der fandt en løsning via mægling, opnåede aftaler af højere kvalitet, målt på baggrund af flere faktorer, fx hvor omfattende, klar, retfærdig og skræddersyet aftalen var til det enkelte par. Generelt tyder resultaterne i undersøgelsen på, at som man som skilsmissepar kan drage nytte af at deltage i en mægling med åben dialog og hvor der er fokus på at finde en tilfredsstillende skilsmisse, fremfor den konkurrenceprægede tilgang, der ofte kan finde sted når man mødes i retten⁷¹.

Kigger vi på vores naboland Norge, blev der i midten af 1990'erne indført en obligatorisk mæglingsordning for alle forældre med børn under 16 år, som skal skilles. En evaluering foretaget af det norske Barne-, likestillings og inkluderingsdepartement viser blandt andet at i 75% af sagerne, afsluttes mæglingen med en aftale. I halvdelen af disse sager, var forældrene enige inden de kom, men på trods af det, var mæglingen medvirkende til, at de fik en mere detaljeret og struktureret aftale. Herudover fremgår det at forældrene generelt er meget tilfredse med mæglingen og at især forældre med vanskelige sager har haft et særligt udbytte af mæglingen.

En stor andel af forældrene med vanskelige sager, for eksempel med højt konfliktniveau, mente at mæglingen havde haft afgørende betydning for den aftale de blev enige om⁷².

Herhjemme findes ligeledes evalueringer og effektmålinger omkring konfliktmæglingens udbytte. En CASA-evaluering viser, at 84% af de forældre, der havde modtaget konfliktmægling helt eller delvist fandt en løsning på deres uenighed om samvær eller forældremyndighed over deres børn. I det de uddybende interviews med udvalgte forældre, tilkendegav 71% af forældrene, at alt i alt var konfliktmæglingen vellykket og at selvom der ikke var blevet en aftale ud af deres mægling, havde det haft positiv effekt. En anden effektmåling foretaget i 2009 viser ligeledes, at i 86% havde mæglingen enten en effekt på sagen eller på relationen mellem forældrene. 25% af forældrene opnåede ikke den enighed de søgte og fik en afgørelse ved domstolene. De øvrige 75% havde ikke henvendt sig igen, indenfor den næste periode på tre måneder⁷³.

---

⁷¹ Staff, Pon; Harvard Law School, Mediation: Negotiating a more satisfactory divorce, 2020

⁷² Social- og Indenrigsministeriet, Udenlandske erfaringer med at mindske omfanget af retlige konflikter, 2016, side 31

⁷³ Vindeløv, Vibeke, Konfliktmægling, 2020, side 495-496

Som nævnt ovenfor, er der mange argumenter, der taler for lovbestemt mægling. Men ville obligatorisk mægling kunne sikre barnets bedste? Som udgangspunkt vil der aldrig kunne gives en garanti for, at forældrene ved hjælp af mægling vil kunne finde en løsning. Derfor er det korte svar til spørgsmålet nej. Dog vil jeg på baggrund af ovenstående vurdere, at der kunne være fordele ved, at sætte mere fokus på de fordele der er ved en mægling. Både ved en åben konfliktmægling som Familieretshuset tilbyder og ved mægling i forbindelse med parternes sag, hvorfor flere muligvis ville have lyst til at afprøve det. Herved vil muligheden for, at parterne selv ender med at finde en løsning helt automatisk opstå, hvilket vil være til barnets bedste i mange tilfælde.

8.5 Muligheder for at tilgodese barnets bedste i den nuværende situation

I denne tid med Covid-19, er mange menneskers muligheder begrænsede. Det gælder så vidt også for familier med en skilsmisse under opsejling. Deres mulighed for at blive mødt i Familieretshuset med en konflikthåndterende tilgang, er stærkt indskrænket. Der bliver naturligvis arbejdet så vidt muligt i Familieretshuset, men konsekvenserne af en verdensomspændende krise som denne, er store og uoverskuelige. Mange af de familiemøder og konfliktmæglingsmøder, der skal danne baggrund for barnets bedste, foregår nu som telefonmøde⁷⁴. Mægling har normalt være en ansigt-til-ansigt aktivitet, hvor parterne mødes fysisk og kan snakke deres konflikt igennem. Da det i denne periode ikke længere er muligt at mødes fysisk, kan der være brug for at se på andre alternativer, som for eksempel kunne være online mægling.

Online mægling findes i mange former, det kan eksempelvis være via. mail, telefon og via. videoopkald. Tidligere undersøgelser af online mægling viser, at det kan være effektivt, selvom det ikke er ansigt til ansigt. Nogle af de fordele der kan være ved online mægling er, for eksempel at det er fleksibelt i forhold til parternes tid. Det foregår ofte i et langsommere tempo, hvilket giver mæglere mulighed for omhyggeligt at udforme deres svar og strategi, end hvis de skal reagere øjeblikkeligt på partens svar. Derudover er det muligt for mægleren, at udjævne samtalen mere, hvis den ene part er naturligt dominerende i en diskussion i forhold til den reserverede part. Ved en online mægling vil den reserverede part, have mulighed for at skrive ned og forberede sig. Der kan dog være kropssprog, ansigtsudtryk og andre personlige signaler, der går tabt, da det vil være lettere at skjule end ved personligt fremmøde⁷⁵.

---

⁷⁴ Familieretshuset, Vejledning fra Familieretshuset i forbindelse med Covid-19, 2020

⁷⁵ Staff, Pon; Harward Law School, Using E-mediation and online mediation techniques for conflict resolution, 2020

På den baggrund er det vigtigt for mægler, hvis en online mægling skal fungere, at gøre tydelig brug af de redskaber som der ellers også benyttes i en traditionel mægling. Det kan for eksempel være, at opsummere eller spejle lidt oftere, hvad parterne har sagt. Med det formål at sikre, at parterne lytter på hinanden og at ingen følelser bliver overset. Nærvær er en vigtig del i en traditionel mægling og det kan være en af de ting der er svære at skabe online. Derfor må mægler være meget opmærksom på det kropssprog som parterne har. At få italesat de reaktioner der kommer fra parterne og det kropssprog de udtrykker, kan være med til, at få en online mægling til at fungere og få parterne til at finde en løsning. Online mægling i en situation som denne, ville kunne tage toppen af konflikten mellem parterne og dermed sikre at konflikterne mellem parterne ikke eskaleres yderligere imens de venter på sagsbehandling i Familieretshuset eller familieretten.

8.6 Sammenfatning

Der findes både scenarier, hvor parterne bliver enige om en løsning og hvor de ikke gør. På baggrund af ovenstående, er der ingen tvivl om, at det har en effekt for barnet, hvis forældrene er i stand til at finde en fælles løsning og få deres samarbejde til at fungere.

Derudover kan det også have en effekt, hvis forældrene deltager i en konfliktmægling og på den måde får en større forståelse for hinanden og får afklaret nogle af de konkrete problemer, som de ellers ikke ville få snakket om. Deres resterende kommunikationsproblemer, vil fortsat ligge under overfladen, men det vil muligvis være et skridt i den rigtige retning. Sker det, at parterne ikke kan blive enige, kan det have store konsekvenser for barnet. Flere skandinaviske lande har succes med obligatorisk mægling, hvor størstedelen af sagerne afsluttes med en aftale, fremfor en retssag. Det må dog vurderes, at obligatorisk mægling ikke vil kunne sikre barnets bedste, men dog være medvirkende til at udbrede kendskabet til mægling og eventuelt fordelene derved. Det kan være svært at tilgodese barnets bedste i den nuværende situation, hvor Covid-19 er en del af vores hverdag. Dog arbejder Familieretshuset på, at finde en løsning, hvor online-mægling kan benyttes for en periode. Det vil sikre at parterne får kontakt til hinanden, hvilket er en af de vigtigste faktorer i forhold til at kunne afdæmpe konflikten.

Konklusion

Konfliktmægling findes i forskellige former og har været benyttet på flere forskellige måder i løbet af mange årtier. Vi benytter den refleksive model, der beror på en frivillig og fortrolig metode, hvor parterne selv har muligheden for at finde frem til en tilfredsstillende løsning. Frivillighed og fortrolighed, er de grundlæggende elementer, for at mæglingsprocessen forløber så godt som muligt. Herudover er det en vigtig del i en familiemægling, at parterne finder frem til en løsning, der er tilfredsstillende for begge parter. Det betyder ikke nødvendigvis, at parterne har fået en endegyldig aftale, men det kan også være en større forståelse af konflikten og hinandens betragtningsmåder.

Familieretshuset blev oprettet den 1. april 2019 ved lov nr. 1702 af 27. December 2018 om Familieretshuset. Systemet består af et Familieretshus og Familieretten, hvor alle de familieretlige sager behandles. Familieretshuset har efter §1 i Lov om Familieretshuset til opgave at yde støtte til børn, der er berørte af familieretlige problemstillinger, med henblik på at sikre barnets trivsel. Barnets bedste og barnets trivsel skal sættes i første række. Behandlingen af de familieretlige sager afhænger af, hvor kompleks sagen er, og hvilke udfordringer og konflikter familien står overfor. Hensigten med ændringen var, at skabe ét samlet familieretligt system, hvor der kunne gøres en forskel for børnene igennem en helhedsorienteret tilgang. Ifølge forarbejderne har ændringerne for det første til formål at tydeliggøre, at fuldbyrdelse skal ske af hensyn til barnet og skal varetage barnets bedste. For det andet skal ændringerne medvirke til at sikre, at fuldbyrdelse sker på en måde, der retter sig mod forældrerens og ikke mod barnet. Med lovændringen fulgte en ny formålsbestemmelse i forældreansvarslovens §1 og en ”ro om barnet”-periode i forældreansvarslovens §17 og §18, der skulle sikre, at barnet fik en periode med ro hos begge forældre.

Hvordan tages der hensyn til barnets bedste i det nye familieretlige system? Både i lovgivningen og i de etiske retningslinjer er barnets bedste i fokus. For at tage udgangspunkt i de etiske retningslinjer, ses det, at de etiske retningslinjer for retsmæglere har brug for en opdatering, mens der er fuld fokus på barnets bedste i de etiske retningslinjer for Familieretshuset. Herunder mæglers fokus på, at få forældrene til at have fokus på, at finde en løsning på deres konflikt, for deres barns skyld. I den ene konfliktmægling, jeg nåede at deltage i, var mæglers fokus ligeledes at få belyst børnenes perspektiv og at få forældrene til at indse, at deres børn var bedst stillet, hvis de i

fællesskab fandt en løsning. På den baggrund konkluderes det, at barnets bedste er i fokus ved konfliktmægling og ved retsmægling.

I løbet af sagens behandling ved familieretshuset eller Familieretten, er der fokus på barnets bedste, i forhold til de tilbud der er oprettet i den nye Børneenhed. Børneenheden yder støtte til de sårbare og udsatte børn, der måtte være påvirkede af forældrenes konflikt. Herudover ses det, at flere og flere børn benytter sig, af deres initiativret, hvor det er muligt for børnene at få deres perspektiv belyst overfor forældrene. Familieretshuset møder en del kritik i forhold til deres ventetider, visitationen og den tvungne delte bopæl. Den primære grund til kritikken er, at det ses, at forældrenes konflikt optrappes og det skaber mistrivsel hos børnene. Det må konkluderes, at barnets bedste er tilstrækkeligt tilgodeset i det nye familieretlige system, men at der i praksis er plads til forbedringer, som forhåbentlig vil fremtræde så snart det er muligt.

Litteraturliste

Love, vejledninger, forarbejder mv.

Forældreansvarsloven, Lovbekendtgørelse LBK nr. 776 af 07/08/2019 - <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/776>

Lov om Familieretshuset, Lovbekendtgørelse LBK 766 af 07/08/2019 - <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/766>

Børneloven, Lovbekendtgørelse LBK 772 af 07/08/2019 - <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/772>

Børne- og Socialministeriet, 3. marts 2019. *Vejledning om Familieretshuset*, VEJ nr. 9253 af 20/03/2019 - <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2019/9253>

Vedtaget lovforslag, LFV 2018-12-20 nr. 91, Forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love

Udvalgsbetænkning, LFB 2018-12-13 nr. 91, Betænkning over forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love

Fremsat lovforslag, LFF 2018-11-07 nr. 91, Forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love

Børnerådet, Børnekonventionen, https://www.boerneraadet.dk/media/87197/BRD_FN_Boernekonventionen.pdf

Litteratur

Evald, J. (2011). *At tænke juridisk*. Nyt nordisk forlag.

Werlauff, E., & Hansen, L. (2016). *Den juridiske metode - en introduktion*.

Hansen, C. M. (2018). *Retsvidenskabsteori*.

Røhl, J., & Adolphsen, C. (2019). *Børn i Familie og Socialretten* (3. udgave).

Vindeløv, V. (2020). *Konfliktmægling*. Jurist- og Økonomforbundets forlag.

Juul, R. (2016). *Barnets bedste: Efter skilsmissen*. Kondia (1. udgave).

Evalueringer og undersøgelser

Ankestyrelsen. (2016). *Ankestyrelsens praksisundersøgelse om samværssager*. Ankestyrelsen. Børnekonventionen. Børnerådet.

Børnerådet. (2015). *Det er børnene det handler om. Deres mening er faktisk ret vigtig*. Børnerådet.

Rockwool fonden forskning, (2019) *Brud mellem forældre har negative konsekvenser for børnene - og antallet af skilsmisser er steget* . RFF.

Ottosen, M. H., & Schwartz, R. *Beskyttelses- og risikofaktorer for skilsmissebørns trivsel i deleordninger*. Universitetsforlaget.

Artikler

Christensen, P. S. (27. . Januar 2020). Hjælp til skilsmisseg familier savner sund fornuft . *Politikken*.

Danmarks Statistik, (12. Februar 2020). Hentede 12. Februar 2020 fra Statistikbanken : <https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/selectvarval/saveselections.asp>

Domstol.dk, *Vejledning om retsmægling* . Hentet fra Domstol.dk: <http://www.domstol.dk/saadangoerdu/retsmaegling/Pages/default.aspx>

Domstole.dk, *Familieretten* . Hentet fra Domstol.dk: [https://www.domstol.dk/saadangoerdu/familie/Documents/Velkommen%20til%20familieretten%20\(pjece\).pdf](https://www.domstol.dk/saadangoerdu/familie/Documents/Velkommen%20til%20familieretten%20(pjece).pdf)

Domstole.dk, (1. marts 2018). *Vejledning om behandling af forældreansvarssager ved byretterne* . Hentede april. 20 2020 fra Domstol.dk: <https://www.domstol.dk/Selvbetjening/blanketter/Documents/1%20Vejledning%20om%20forældreansvarssager%20010318.pdf>

Familieretshuset. (21. april 2020). *Familieretshuset* . Hentede 23. April 2020 fra Vejledning fra Familieretshuset i forbindelse med Covid-19: <https://familieretshuset.dk/om-familieretshuset/faq-dk>

Gejl, T. (16. januar 2009). Konflikten har altid to sider - mindst. *Information*.

Holm, T. A. (9. . Januar 2020). Frustration på krisemøde om skilsmisser: Der er alvorlig risiko for, at systemet kolliderer. *Berlingske*.

Holm, T. A. (4.. December 2019). Vi må rette op på skilsmissefejl. *Berlingske* . indenrigsministeriet, S. o. (2016). *Udenlandske erfaringer med at mindske omfanget af retlige konflikter i familiesager*.

Lisner, L. (25. April 2017). Det er helt galt, at loven betragter børnene som morens ejendom. *Berlingske.dk* .

Mencke, M. S. (5. . Oktober 2019). "Nogle gange føler jeg skyldfølelse overfor min mor" . *Kristeligt Dagblad* .

Normander, B. (3. . Marts 2020). Skilsmisseg systemet er en katastrofe for mænd . *Politikken* .

Notini, J. (Januar 2005). *Effective Alternatives Analysis in Mediation: "Batna/Watna" Analysis*. Hentet fra Mediate.com: <https://www.mediate.com/articles/notini1.cfm>

Staff, P. (20. April 2020). Mediation: Negotiating a more satisfactory divorce . *Harvard Law School - Daily blog*: <https://www.pon.harvard.edu/daily/mediation/mediation-negotiating-a-more-satisfactory-divorce/>

Staff, P. (27. Januar 2020). Using E-mediation and online mediation techniques for conflict resolution: <https://www.pon.harvard.edu/daily/mediation/dispute-resolution-using-online-mediation/>

Videbech, P. (16. Maj 2019). *Sundhed.dk*. Hentede 12. Februar 2020 fra Børn og skilsmisse: <https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/psyke/sygdomme/diverse/boern-og-skilsmisse/>

Børns vilkår, *Børns vilkår.dk*. Hentede 2. April 2020 fra Skilsmisseguiden: <https://bornsvilkar.dk/skilsmisseguiden/lovgivningen-om-skilsmisse/>

Deleuran, P. Forældreansvarsloven; Hvad blev der af barnets tarv?

Marschall, A. 2016. Til barnets bedste?: Med forældreansvarsloven i hånden. Social Kritik